

Catalunya Cristiana

40
anys

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XXXIX | NÚM. 2082
2,90 € | 18 AGOST 2019

Dimitri Conejo Sanz

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-11)

La respiració de l'ànima

Diferents propostes de pregària per conrear
l'amistat amb Déu

GOIGS A
SANT ANTONI
DE PÀDUA
DESADELLA MONTSENYER
LA MIRA FORTS 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

7. Plena de caritat i de pau
8. Plena de caritat i de pau
9. Plena de caritat i de pau
10. Plena de caritat i de pau
11. Plena de caritat i de pau
12. Plena de caritat i de pau
13. Plena de caritat i de pau
14. Plena de caritat i de pau
15. Plena de caritat i de pau
16. Plena de caritat i de pau
17. Plena de caritat i de pau
18. Plena de caritat i de pau
19. Plena de caritat i de pau
20. Plena de caritat i de pau
21. Plena de caritat i de pau
22. Plena de caritat i de pau
23. Plena de caritat i de pau
24. Plena de caritat i de pau
25. Plena de caritat i de pau
26. Plena de caritat i de pau
27. Plena de caritat i de pau
28. Plena de caritat i de pau
29. Plena de caritat i de pau
30. Plena de caritat i de pau
31. Plena de caritat i de pau
32. Plena de caritat i de pau
33. Plena de caritat i de pau
34. Plena de caritat i de pau
35. Plena de caritat i de pau
36. Plena de caritat i de pau
37. Plena de caritat i de pau
38. Plena de caritat i de pau
39. Plena de caritat i de pau
40. Plena de caritat i de pau
41. Plena de caritat i de pau
42. Plena de caritat i de pau
43. Plena de caritat i de pau
44. Plena de caritat i de pau
45. Plena de caritat i de pau
46. Plena de caritat i de pau
47. Plena de caritat i de pau
48. Plena de caritat i de pau
49. Plena de caritat i de pau
50. Plena de caritat i de pau
51. Plena de caritat i de pau
52. Plena de caritat i de pau
53. Plena de caritat i de pau
54. Plena de caritat i de pau
55. Plena de caritat i de pau
56. Plena de caritat i de pau
57. Plena de caritat i de pau
58. Plena de caritat i de pau
59. Plena de caritat i de pau
60. Plena de caritat i de pau
61. Plena de caritat i de pau
62. Plena de caritat i de pau
63. Plena de caritat i de pau
64. Plena de caritat i de pau
65. Plena de caritat i de pau
66. Plena de caritat i de pau
67. Plena de caritat i de pau
68. Plena de caritat i de pau
69. Plena de caritat i de pau
70. Plena de caritat i de pau
71. Plena de caritat i de pau
72. Plena de caritat i de pau
73. Plena de caritat i de pau
74. Plena de caritat i de pau
75. Plena de caritat i de pau
76. Plena de caritat i de pau
77. Plena de caritat i de pau
78. Plena de caritat i de pau
79. Plena de caritat i de pau
80. Plena de caritat i de pau
81. Plena de caritat i de pau
82. Plena de caritat i de pau
83. Plena de caritat i de pau
84. Plena de caritat i de pau
85. Plena de caritat i de pau
86. Plena de caritat i de pau
87. Plena de caritat i de pau
88. Plena de caritat i de pau
89. Plena de caritat i de pau
90. Plena de caritat i de pau
91. Plena de caritat i de pau
92. Plena de caritat i de pau
93. Plena de caritat i de pau
94. Plena de caritat i de pau
95. Plena de caritat i de pau
96. Plena de caritat i de pau
97. Plena de caritat i de pau
98. Plena de caritat i de pau
99. Plena de caritat i de pau
100. Plena de caritat i de pau

Els goigs
de Josep
M. Jujol

P. 36-38

Catalunya Cristiana

40
anys

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

Veysel Kara

Pregària estival

El Primer Pla d'aquest número de *Catalunya Cristiana* porta el suggestiu títol *Els colors de la pregària*. Hi ha tot un ventall de tonalitats en la manera de relacionar-nos amb Déu. Cadascú s'atansa al Misteri des de la seva pròpia peculiaritat. Des del punt de vista cristià, però, la nostra pregària mai no ha de ser una escapatòria, ha de partir de la realitat i hi ha de tornar, per descobrir al seu dedins Déu que es comunica. Josep Otón, en un llibre recent (*Búsqueda*, San Pablo, 2019), parla de la «humilitat per acceptar allò que és real». I tot glossant Simon Weil, explica que «l'ésser humà necessita espais on pugui escoltar-se, on aprengui a conèixer-se, on assimilar tot allò que ha viscut i preparar allò que espera viure. És un espai d'intimitat reservat a la pròpia privacitat, però que mai no pretén desentendre's dels altres». En aquest temps estival a molts els és més fàcil d'entrar en contacte amb la natura i de gaudir de la seva bellesa, camí privilegiat per atansar-se al Misteri. Segons Otón, és darrere de la bellesa on sentim la presència de la saviesa que desitgem posseir per sadollar el nostre desordre.

D'altra banda, cada vegada hi ha més persones que truquen a les hostatgeries monàstiques buscant solitud i silenci. El setmanari *Alfa y Omega* aporta el testimoni de Carlos María López-Fe, doctor en Psicologia, que ha publicat

el llibre *Oasis en el desierto, las hospederías monásticas*, on recull l'experiència personal de 35 anys d'hoste en 26 recintes monàstics; l'autor afirma que han crescut les sol·licituds per passar uns dies en aquests llocs privilegiats.

Però el conreu del silenci es pot practicar també a molts d'altres indrets. Els experts distingeixen entre silenci exterior i silenci interior. El primer és més fàcil d'aconseguir que no pas el segon perquè sovint la nostra ment es troba en ebullició, entre d'altres, per la gran quantitat d'informació que rebem quotidianament i que ja no podem processar.

Una mostra d'aquesta necessitat creixent de silenci és l'èxit editorial del llibre de Pablo D'Ors *Biografía del silencio* (Siruela, 2017), on l'autor afirma que n'hi ha prou amb viure mig any en temps de meditació perseverant per descobrir que hom pot viure d'una altra manera.

Contingut

- 03**
Editorial
- 05**
La setmana
- 06**
Opinió
- 08**
En primer pla
- 12**
Opinió
- 13**
Vida eclesial
- 24**
Opinió
- 25**
Rutes espirituals
- 28**
Carta dominical
- 30**
Bíblia
- 32**
Litúrgia
- 34**
Espai lectors
- 36**
Cultura
- 46**
Agenda
- 47**
El meu estiu

Dia Internacional de les Víctimes per Motius Religiosos

PÀGINA 14

19
Mare Teresa

Reflexió sobre la «Laudato Si»

PÀGINA 22

Origen d'un magne projecte

PÀGINA 16

47
Estiu Solidari de PROIDE

La setmana en tuits

PARE ANGELO ROMANO @ROMANOANG

Comunitat de Sant'Egidio
Signatura a Maputo de l'acord per al desarmament entre el cap de RENAMO i el president de Moçambic: «Pau final» hi ha escrit a la taula. Entre els testimonis, un dels mediadors de l'acord de pau a Roma del 1992, Mons. Matteo Zuppi @santegidionews #Paz #Peace #Pace @immaginise

JOSETXO VERA @RESIMUS

Sacerdot i periodista
Carta del Papa als que «escriuen les pàgines més boniques de la vida sacerdotal», per «agrar-los» el seu servei al poble de Déu i «encoratjar-los»

MONS. EUGENIO LIRA R @MONSLIRA

Arquebisbe de Matamoros (Mèxic)
A #Catedral @DiocesisMat vam oferir la #MissaDominical per tothom, especialment per les víctimes dels tirotejos a #ElPaso-Texas, #DaytonOhio i #Douglas-ParkChicago, així com pel germà hondureny que va perdre la vida a #ReynosaTamaulipas intentant arribar als #EstatsUnits

M. CARMEN DE LA FUENTE @MCDELAFUENTE

Directora Migra Studium
Criminalitzar la migració és vergonyós i inacceptable. Seguirem sent #TerraD'Acollida #hospitalitat #acollida

Zoom

EDUARD BRUFAU

L'1 d'agost passat Mn. Josep Maria Turull, antic rector del Seminari Conciliar de Barcelona, va passar a ser el nou prior de la capella de Sant Jordi del Palau de la Generalitat. Succeeix així Mn. Joan E. Jarque, fundador d'aquest setmanari. A l'eucaristia en què es va fer el relleu, a més del prior sortint i de l'entrant, també hi va ser present el president de la Generalitat, Quim Torra.

Freqüències

RàdioEstel

108.8 FM

Comarques de Barcelona: Barcelonès, Vallès Oriental, Vallès Occidental, Baix Llobregat, Anoia, Alt Penedès, Selva i Manresa

93.7 FM

Catalunya central: Bages, Osona, Solsonès, Berguedà, Segarra, Anoia, Conca de Barberà, Alt Camp i Vallès Occidental

100.8 FM

Comarques de Tarragona: Alt Camp, Conca de Barberà, Alt Penedès, Baix Penedès, Tarragonès, Garrigues, Priorat, Ribera d'Ebre i Garraf

103.4 FM

Comarques de Girona: Alt Empordà, Pla de l'Estany, Garrotxa, Gironès, Baix Empordà, Osona i Selva

90.1 FM

Tertosa, Baix Camp, Priorat, Ribera d'Ebre, Baix Ebre i Montsià

95.8 FM

El Garraf: Garraf i Baix Penedès

98.4 FM

Vic: Osona

91.5 FM

Lleida

104.4 FM

La Cerdanya

105.0 FM

La Seu d'Urgell - Terres de Ponent: Urgell, Pla d'Urgell, Alt Urgell, Noya i Segarra

106.0 FM

Era Val d'Aran

107.5 FM

Principat d'Andorra

L'efemèride de la setmana

20 d'agost del 1000:

canonització de sant Esteve, rei d'Hongria.

DES DEL MONESTIR

El temps d'oració

La pregària personal, la de posar-se un tal com és davant Déu en aquest moment precís de la pròpia vida, no respon a cap mètode ni garantia d'èxit. Intenta començar com una conversa interior, des del recolliment, a partir d'una expressió sincera que surt del propi cor o manllevada a la mateixa paraula de Déu d'acord amb el sentiment present —d'agraïment, de súplica, o de qualsevol altre registre. Una jaculatòria, potser repetitiva.

Pot ser que la cosa arrenqui, o bé que es quedi allà mateix, esperant

Déu sí que hi és, Déu sempre hi és, i això és el que val. En el temps d'oració Déu ens està mirant

AGUSTÍ BORRELL

Vicari general de l'orde del Carmel Descalç

Viatjant per l'Índia és fàcil fer l'experiència de ser ben rebut. Com en altres llocs del món, el qui arriba de fora, sobretot si ve de lluny, és acollit amb veritable alegria i es fa tot el possible perquè se senti a gust. Quan arriba algú que és esperat, es preparen festes d'acolliment, sovint amb danses, discursos de benvinguda i tota mena de celebracions. Queden encara moltes cultures on l'hospitalitat és una pràctica habitual, gairebé espontània, per exemple en països africans i asiàtics.

A nosaltres, un acolliment tan entusiasta ens resulta quasi sorprenent, potser perquè som més freds en l'expressió dels sentiments, però també perquè ens hem tornat més desconfiats envers els desconeguts i recelosos davant els estrangers.

pacientment si hi haurà connexió amb el receptor. Llavors resulta dur, pot semblar que no fem res i tenim la temptació de deixar-ho estar.

D'altra banda, si la cosa flueix, amb facilitat o joia, tampoc no depèn de nosaltres saber on ens portarà. Així com les converses es desvien i fan salts, aquí és Déu qui suggereix i pot donar sorpreses. Hi ha oracions amb joc de carambola. Al final queda tan sols la pau de Déu i un puntet de llum.

Sigui com sigui, és molt important ser fidels al temps d'oració, dedicat a Déu. Encara que a vegades sembli que nosaltres «no hi som», com ara per eixutesa, per distraccions, per la calor o el cansament, Déu sí que hi és, Déu sempre hi és, i això és el que val.

Vivim i preguem en la fe. Un tel finíssim separa aquest món de l'al-

MIRADA AL MÓN

El goig d'acollir

Paradoxalment, en les nostres societats cada dia més multirracials i multiculturals creix la sospita envers els estranys, que desemboca fàcilment en actituds xenòfobes. Veient els forasters com una amenaça, ens tanquem en nosaltres mateixos per protegir-nos, sentim la por de l'altre, del qui és diferent. D'aquesta manera, es fomenten la separació i el conflicte, i a més ens perdem el goig d'acollir i la riquesa de conèixer noves persones. Quan l'altre no

Quan l'altre no és mirat com un perill sinó com un germà, s'obren noves oportunitats de relació i d'intercanvi

JAUME GABARRÓ

Monjo de Solius

tre —el de la Jerusalem celestial— i no ens el deixa veure, però és real i actual. En el temps d'oració Déu ens està mirant.

Vegeu què diu en una carta el beat Pere Tarrés, ell que era metge, home d'oració i de gran caritat amb el proïsme. Una perla: «Jesucrist durant l'oració treballa en les ànimes —encara que no li digueu res i estiguen davant d'ell com un estaquirot—, així com el cirurgià treballa damunt el cos adormit del pacient.»

I sant Bernat, que ara celebrem: «Nosaltres no sabem pregar com cal, però el Senyor té misericòrdia de la nostra ignorància; de cap manera no ens donarà allò que ara no ens convé o que no és necessari que se'ns concedeixi tan aviat, però la nostra oració no serà pas infructuosa.»

és mirat com un perill sinó com un germà, s'obren noves oportunitats de relació i d'intercanvi. Obrir-se a altres persones i cultures tan sols pot portar enriquiment personal i col·lectiu.

Els cristians no hauríem d'oblidar el gran valor bíblic de l'hospitalitat, lloada en l'Antic Testament i aconsellada amb decisió pel Nou Testament. La carta als Hebreus diu: «No us oblideu de practicar l'hospitalitat; gràcies a ella, alguns, sense saber-ho, van acollir àngels» (Hebreus 13,2). Sant Pau també recomana als cristians de Roma que practiquin amb deler l'hospitalitat (Romans 12,13), i hi afegeix una motivació teològica: «Acolliu-vos els uns als altres, tal com el Crist us ha acollit, per a glòria de Déu» (Romans 15,7).

UN NOU LLINDAR

L'amor, «foc» renovador de l'Esperit

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Quan Jesús diu que ha vingut a calar «foc» a la terra no es refereix a la violència física ni tampoc a la que poden exercir les forces de la natura, sinó a l'acció de l'Esperit Sant. Jesús no parla del foc destructor de la violència, ni de càstig, ni de judici, com esperaven els deixebles de Joan. Tampoc no parla de res que pugui referir-se a l'entusiasme d'un integrisme fonamentalista, i encara menys a una declaració de guerra en nom de Déu. Jesús mai no ha optat per la violència.

L'acció de l'Esperit és comparada a foc en el fet que il·lumina i purifica l'interior de l'home, el foc que posa en moviment i transforma tot el que hi ha al seu voltant. Jesús compara la seva persona i la seva missió a un foc que aclareix i ens situa en la «veritat», és a dir davant seu mateix, que s'ha definit com a tal. Situats davant seu, el seu Esperit, la seva presència espiritual i vivificadora en el nostre interior ens invita també a definir-nos i a seguir-lo. Per això, parla d'assumir el nou sentit que Déu vol, que ens proposa, i que no sempre coincideix amb el que nosaltres proposem i volem.

L'acció de l'Esperit és comparada a foc en el fet que il·lumina i purifica l'interior de l'home

L'Església, encarnada en el món, ha assumit ser també un signe de renovació que anima al compromís cristià de tots els seus membres. També a nosaltres ens agradaria que l'ardor per anunciar l'Evangeli contagiés totes les realitats humanes i Déu fos el centre de tot el que som i vivim, amb la capacitat de dur pau on hi ha conflictes, de construir i cultivar relacions frateres on hi ha odi, de buscar la justícia on hi domina l'explotació de l'home per l'home. Només l'amor és capaç de transformar de manera radical les relacions que els éssers humans tenen entre ells.

La pau és el que l'Església proposa per implantar la justícia i situar-se al costat dels indefensos. Jesús vol «cremar» el mal que existeix i salvar la persona que encara n'és esclava. El cristià sap que no pot renunciar a la integritat del missatge ni a la coherència del seu testimoni. És per això que és capaç de donar fins i tot la vida per amor, com Jesús. La força que ve de l'Esperit de Crist ressuscitat és la que fa contagiar el «foc» de l'amor de Déu a tot el que ens envolta, les persones i tota la societat.

Els colors de la pregària

**Recorregut per alguns mètodes per
viure i conrear l'amistat amb Jesús**

Dimitri Conejo Sanz / Cathopic.com

«La pràctica del Quadern de vida va forjant un estil de vida, una espiritualitat on res és profà, on tot té un sentit sagrat i un origen diví», explica Joan Vera.

LLUÍS SOLÀ
«La “lectio divina”
pretén la
incorporació en la
pròpia vida del
sentit profund
de l'Escriptura»

«Estate allí, acallado el entendimiento, mira que te mira, acompañaale y habla y pide y regálale con Él. Pídele que aciertes a contentarle siempre, porque de Él te ha venido todo bien.» Santa Teresa de Jesús es refereix a la pregària com viure i conrear l'amistat amb Jesús. És un moment que requereix tenir cura de les relacions amb els altres, amb un mateix i amb Jesús i, com diu la santa d'Àvila, que exigeix «determinada determinación», és a dir, una decisió ferma, il·lusionada i perseverant, per fer front a les dificultats que es poden presentar. «Has de trobar la teva pròpia manera de pregar, segons la teva manera de ser, la teva sensibilitat i la teva situació. L'important està en tornar-nos vers Jesús, contemplar i penetrar en el seu misteri amb ajuda del seu Esperit», podem llegir en un text sobre la manera de pregar que va preparar el Carmel Jove per a la Jornada Mundial de la Joventut del 2011 a Madrid. Sense un propòsit exhaustiu, en aquest article recollim algunes metodologies de pregària provinents de diferents escoles (la monàstica, la dels moviments especialitzats...).

La «lectio» divina

«La *lectio divina* és una lectura rumiada, que no pretén tant la compren-

sió intel·lectual, que, evidentment és la base de la *lectio* i hi ha de ser, com l'apropiació, la incorporació en la pròpia vida del sentit espiritual, profund de l'Escriptura. Consisteix a llegir i repetir el text, centrant-se en un fragment, en una frase... amb la finalitat del coneixement amorós i experiencial de Déu», explica fra Lluís Solà. El monjo de Poblet anota que aquest mètode «neix en àmbits monàstics fruit de la pràctica lectora dels monjos, als quals la Regla benedictina prescriu unes hores de lectura de la Sagrada Escripura cada dia. Però podríem trobar-ne les arrels en la meditació rabínica de la Torà, dels Profetes i dels Escrits».

De fet, va ser un monjo cartoixà anomenat Guiu qui al segle XII va establir la metodologia de la *lectio* en una obra (*Scala claustralium*) en la qual estableix una quàdruple gradació de lectura: *lectio* (la lectura literal del text, que cal rumiar i repetir diverses vegades, per comprendre'n el significat més superficial o literal); *meditatio* (aprofundiment del text, amb l'ajut de la intel·ligència, que intenta penetrar-ne el sentit espiritual, més profund); *oratio* (a partir del text llegit i meditat s'estableix un diàleg personal amb Déu) i *contemplatio* (la culminació del procés és un fruit, una

gràcia de l'Esperit, que introdueix el lector en el mateix àmbit sagrat de la mirada divina, que és llum i amor).

La pràctica de la *lectio* s'ha estès molt mitjançant tallers, xerrades... i, segons Solà, pot servir a les persones creients «per créixer en la vida espiritual i en el coneixement de Déu, és a dir, per anar configurant la pròpia identitat com a persones creients. De fet, es podria dir que a Déu no se'l pot trobar fora del Text, si més no el Déu que es revela com a Paraula que invita a entrar en Diàleg amb ell. És del tot necessari assumir aquesta pràctica si volem evitar pseudoespiritualitats desarelades».

El Quadern de vida

El Quadern de vida «és un mitjà pràctic de contemplació i de lectura creient de la realitat» que neix a partir de les intuïcions dels moviments especialitzats d'acció catòlica com un complement a la Revisió de vida i l'Estudi d'Evangelí. Consisteix a «posar per escrit les experiències, esdeveniments o fets de vida per descobrir la presència misteriosa i amorosa de Déu. Copsar en la vida ordinària que allò que és humà és sagrat i que en les coses efímeres descobrim allò que és essencial i permanent», explica Joan Vera, dels grups de revisió de vida del Casal Claret de Vic.

Per a Vera, aquesta eina permet que «la fe i la vida, el compromís i la pregària, l'acció i la contemplació siguin viscudes de manera unitària» i aclareix que «en cap cas no és un diari íntim de les vivències personals ni tampoc una observació sociològica de la realitat». A banda, assegura que el Quadern de vida «necessita silenci i quietud per copsar el "rerefons" del quotidià que és molt i que sovint passa desapercebut. Aturar-nos per assimilar la densitat de la vida».

Aquest militant de la Joventut Obrera Cristiana als anys vuitanta-noranta detalla algunes paraules clau per escriure el quadern, provinents del llibre de José María Rubio, *Para vivir la revisión de vida. Un método para la acción y para la espiritualidad cristiana* (Editorial Verbo Divino, 2006): el rostre (s'annoten fets senzills personals o col·lectius, gent propera, alguna cosa que hagi cridat l'atenció, paraules escoltades, preocupacions, esperances...); el cor (de quina

JORDI FONTBONA
«La Revisió de vida ajuda a viure una espiritualitat encarnada i centrada en Jesucrist i l'Evangelí»

manera es mira aquest fet, aquesta persona, què hi ha en el rerefons i quina experiència humana hi apareix); la paraula de l'Evangelí (com es mira amb els ulls i l'Esperit de Jesús? Es pot il·lustrar amb una paraula, una acció, una actitud de Jesús); la pregària, el silenci i la meditació per posar-se en mans de Déu; i la petjada o el camí a seguir, el compromís per contribuir a la construcció del Regne.

Segons Vera, no hi ha dubte que el quadern «és actual, transcendeix una fe fonamentada en la creença i la doctrina, ens fa més receptius i ens ajuda a valorar allò que, aparentment, és petit i insignificant que ens arriba de les dones i homes del món. Desvetllar la presència de Déu en la història dels moviments d'alliberament i de dignificació de la persona (el moviment obrer, el feminisme, l'ecologisme, el pacifisme...)».

La Revisió de vida

«La Revisió de vida és molt més que un mètode, tot i que seguim uns pas-

ACO

La Revisió de vida és una pràctica habitual en moviments especialitzats com l'Acció Catòlica Obrera.

CONXA ADELL
«La dansa contemplativa permet deslliurar cos i ment per obrir el cor»

sos concrets: veure, jutjar i actuar. La veritat és que no en sabem mai prou, de fer-ne, perquè no és una teoria, sinó que parteix de la vida i l'acció personal; del que passa fora i també del que es mou dins el nostre cor», aclareix el consiliari de l'Acció Catòlica Obrera, Jordi Fontbona. Certament, es tracta d'una metodologia que s'ha popularitzat molt entre els moviments d'acció catòlica especialitzada i que té dos mestres principals: Joseph Cardijn (el cardenal belga que va fundar la Joventut Obrera Cristiana) i Albert Marechal.

«Tota Revisió de vida, ben feta, ha d'arribar i pot arribar a tocar les nostres actituds i sentiments. Ens movem en el terreny de la conversió personal, ja que la Revisió de vida porta en si mateixa un dinamisme espiritual, que ajuda a viure una espiritualitat encarnada i centrada en Jesucrist i l'Evangeli», continua Fontbona. Breument, els tres passos consisteixen en veure, on es parteix d'un fet concret o d'una situació que s'està vivint. «Es busquen, entre tots els participants, les causes que han provocat aquest fet o situació, i les conseqüències que incideixen en l'àmbit personal i en el col·lectiu. Va molt bé que en acabar el *veure*, intentem entre tots buscar el nucli que centri tot el que ha anat sortint», explica Fontbona.

És des d'aquest nucli que s'entra en el *jutjar*, «per poder així situar-nos davant de Jesús i l'Evangeli i escoltar des del cor». A partir d'aquí, s'entra en el tercer estadi, l'*actuar*: «Des d'aquest trobament amb Jesús (que ha provocat en nosaltres un canvi interior) i l'escolta amb el cor de la seva Paraula, brollaran les respostes evangèliques i el compromís, l'*actuar*», conclou Fontbona.

Danses, recessos i exercicis de silenci

El monestir benedictí de Sant Pere de les Puel·les a Barcelona és un pol propositiu pel que fa a mètodes de pregària més innovadors, com és el cas de la dansa contemplativa. «Són danses senzilles per a totes les edats, tant per a creients com per a no creients. S'ensenyen els passos amb la finalitat de crear una harmonia, però no s'està dependent d'una puresa d'execució», explica la germana Conxa Adell. La religiosa recorda que «des de l'inici de la història humana la dansa

forma part del viure com a expressió dels sentiments i de la relació amb els altres, també amb Déu» i argumenta que «la possibilitat de relacionar-nos amb el transcendent amb el propi cos trenca barreres. Cos, ànima i esperit és una unitat que sovint entenem separada. La dansa permet deslliurar cos i ment per obrir el cor».

Des del monestir, també ofereixen des de l'any 2013 el Recés d'estiu a ciutat, amb un format obert que permet allotjar-se a l'hostatgeria, anar-hi només el migdia o tot el dia i dormir a casa o altres opcions. «En ser un monestir benedictí fem el mètode de la *lectio divina*. Cada any llegim un llibre bíblic, o part d'un llibre, en lectura contínua, per anar descobrint què diu el text i què ens diu en el segle XXI. I sempre és una sorpresa», relata la germana Adell. El recés, en definitiva, aporta un servei: «Aturar-se i deixar-se bressolar per la Paraula de Déu és com una dutxa d'aigua fresca que permet recomençar amb nova empena.»

A banda d'aquest, les Puel·les té altres tipus de recessos com els de silenci contemplatiu que es fan cada divendres, de vuit a nou del vespre: «La pregària contemplativa deixa el pensament discursiu i reflexiu per donar pas a la percepció. És viure, restar i abandonar-se a la presència de Déu que sempre és present.» Aquests exercicis que acompanya la germana Roser Caminal segueixen el mètode del jesuïta Frank Jalics, l'objectiu del qual és el centrament en el moment present, «únic lloc de la manifestació de Déu»: la postura (adoptar una base sòlida que permet l'estabilitat); la respiració (on es fa la pràctica de donar i rebre, d'abandonar-se i d'acollir); les mans (fixant l'atenció en els palmells) i el mantra (repetició de «Crist» a l'inspirar i «Jesús» a l'exhalar).

Aquests espais de meditació, segons les religioses benedictines, tenen raó de ser en el context actual: «La dispersió, l'estrès i l'excés de brogit ens insten a aturar-nos i a callar i poder connectar així amb la realitat que ens habita i que ens sosté (Déu) per ser nosaltres mateixos i reconèixer en els altres l'empremta divina.» Finalment, l'oferta es complementa amb la setmana de treball espiritual, que forma part del curs *Descobreix la teva vida espiritual*, organitzat amb la Fundació Vidal i Barraquer.

SABER ESCOLTAR

Dues pregàries

El 3 d'octubre d'enguany, el cardenal Parolin va presidir una missa a Sant Pere del Vaticà, en el 150è aniversari de la mort del cardenal Rafael Merry del Val, secretari d'Estat de sant Pius X. Nascut en una família de diplomàtics, educat a Anglaterra i Bèlgica, va fer grans serveis a l'Església. Són famoses unes Lletanies de la Humilitat, que recitava després de la missa:

«Jesús, mansoi i humil de cor. Escolteu-me. Del desig de ser alabat (*Allibereu-me'n, Senyor*). Del desig de ser honorat. Del desig de ser aplaudit. Del desig de ser preferit als altres. Del desig de ser consultat. Del desig de ser acceptat. Del temor de ser humiliat. Del temor de ser menyspreat. Del temor de ser amonestat. Del temor de ser calumniat. Del temor de ser oblidat. Del

temor de ser ridiculitzat. Del temor de ser injuriat. Del temor de ser jutjat amb malícia.

»(*Concediu-me, Senyor, el desig...*) Que altres siguin més estimats que jo. Que altres siguin més apreciats que jo. Que altres creixin i tinguin millor opinió de la gent i jo disminueixi. Que altres creixin en l'opinió del món i jo m'eclipsi. Que altres siguin empleats en càrrecs i a mi se'm jutgi inútil. Que altres siguin preferits a mi en tot. Que els altres siguin més sants que jo i jo sigui tan sant com pugui.»

He trobat aquesta oració anònima:

«Senyor, us vaig demanar forces per arribar més lluny i m'heu fet dèbil, per tal que aprengui l'obediència humil. Us vaig demanar salut per fer grans coses i m'heu fet fràgil, perquè

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

faci coses millors. Us vaig demanar riqueses per ser feliç i m'heu donat la pobresa perquè sigui savi. Us vaig demanar poder per a ser admirat pels homes i m'heu donat debilitat, perquè senti la necessitat de Vós. Us he demanat totes les coses per gaudir de la vida i m'heu donat la vida per gaudir de totes les coses. No vaig assolir res del que us vaig demanar, però totes les meves silencioses pregàries, malgrat jo mateix, foren escoltades. Soc el més ric en benediccions entre tots els homes.»

El cardenal Rafael Merry del Val va fer grans serveis a l'Església

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Si és un engany creure que la simpatia personal és signe de valor, d'intel·ligència i d'eficàcia, com ja vaig comentar fa un temps, també l'experiència demostra un altre error de percepció; creure que desacreditar és arma de progrés.

En el terreny polític ja comencem a acostumar-nos-hi. Més que oferir un programa i comprometre'ns-hi, comprovem com es recorre al descredít del qui està afiliat a un partit que no s'assembla al propi. Més que saber què pensa o què proposa, no més sabem contra qui va.

Jesús va dir: «Com és que veus la brossa a l'ull del teu germà i no t'adones de la biga que hi ha en el teu?» (Lc 6,41). Però —ho tenim molt comprovat— els criteris del Senyor tenen poca aplicació en el terreny

A PROPÒSIT DE...

Desacreditar

polític. És fàcil desacreditar, tot i que no s'arribi a calumniar. «Calúnnia que alguna cosa queda», va dir aquell.

«A la casa del meu Pare hi ha moltes mansions», diu el Senyor (Jn 14,2). Però molts voldrien que només n'hi hagués una i que fos la seva.

El pitjor és que desacreditar no és útil, ni serveix per enriquir el bé comú, sinó únicament el propi bé; actuar així és egoisme pur. Hi ha gent que només sap retreure errors i, al principi se'ls considera savis, però a la llarga es descobreix que

són inútils per a la societat i si es tracta de polítics, si han aconseguit arribar al poder mitjançant el descrèdit de l'adversari, defraudaran en l'exercici de la seva comensura. En qualsevol terreny cal desconfiar dels purament simpàtics, que no fan res i dels que són doctes en difamar, que poden sortir victoriosos en principi, però fracassaran de seguida i d'aquest fet s'en deriva molt de mal, difícil de corregir.

A la nostra cultura li manca esperança, optimisme, confiança. En conseqüència, el terreny religiós està mancat d'Esperança, que és una virtut teològica indispensable. La missió d'un cristià, per honorada i sinceritat, és comportar-se amb rectitud i perseverar-hi. Que la gent confii en nosaltres, que sàpiga que no enganyem ni tan sols en benefici propi.

A la nostra cultura li manca esperança, optimisme, confiança

Vida eclesial

Aquesta setmana parlem del Dia Internacional de les Víctimes per Motius Religiosos o de Creences, recordem l'origen del temple de la Sagrada Família i reflexionem sobre la cura de la Casa Comuna

Augmenta la violència contra les comunitats religioses

22 d'agost: Dia Internacional de les Víctimes per Motius Religiosos o de Creences

El 22 d'agost, aquest any per primera vegada, és el Dia Internacional de les Víctimes de Violència per Motius Religiosos o de Creences. Després d'un augment sense precedents de la violència contra les comunitats religioses i les persones pertanyents a minories, l'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar el 28 de maig una resolució que proclama aquesta jornada. D'aquesta manera, l'ONU fa seva la preocupació per l'augment d'actes d'intolerància i violència basats en la religió o les creences que es cometent contra les persones, incloent-hi les qui pertanyen a comunitats religioses i minories d'arreu del món, i pel creixent nombre i la intensitat cada dia més gran d'aquests incidents, que sovint prenen caràcter criminal i moltes vegades són d'àmbit internacional. La resolució invita tots els estats membres, les organitzacions del sistema de les Nacions Unides i altres organitzacions internacionals i regionals, així com la societat civil, incloent-hi les organitzacions no governamentals, els particulars i el sector privat, a celebrar aquest 22 d'agost adequadament.

El papa Francesc s'ha fet ressò aquest mateix any de la solidaritat que l'Església i els cristians en general mostren amb els perseguits per motius religiosos. Així s'expressava el Sant Pare, el 24 de març, a partir de les últimes dades sobre missioners assassinats: «Al llarg del 2018, arreu del món, nombrosos bisbes, sacerdots, religioses i fidels laics han patit violència, i han estat assassinats 40 missioners, gairebé el doble que l'any anterior. Recordar aquest calvari contemporani, de germans i germans perseguits i assassinats a causa de la seva fe en Jesús

és un deure de gratitud per a tota l'Església, però també un estímul per testimoniar amb coratge la nostra fe i la nostra esperança en aquell qui, a la creu, ha vençut per sempre l'odi i la violència amb el seu amor.»

Resposta internacional

Segons informa la Fundació Pontifícia Ajuda a l'Església Necessitada, la iniciativa del Dia Internacional de les Víctimes de Violència per Motius Religiosos o de Creences va ser presentada per Polònia, que va tenir després el suport dels Estats Units, Canadà, Brasil, Egipte, l'Iraq, Jordània, Nigèria i el Pakistan. El director de Relacions Institucionals d'Ajuda a l'Església Necessitada a nivell internacional, Mark Riedemann, ha qualificat aquesta decisió de l'ONU de «pas útil i també crucial» ja que, segons ha precisat, la resposta de la comunitat internacional sobre la violència per motius de creences i la persecució religiosa en general era, fins ara, «massa escassa i tardana».

L'entitat pontifícia, a més, recorda que, durant els últims cinc anys,

Ajuda a l'Església Necessitada

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Demandar, buscar, trucar... pregar

Tot aprofitant aquesta època de l'any sembla que un té més disposició i temps per passejar, visitar llocs, estar amb els amics i la família; compartir la vida. Anàvem tranquil·lament per un poble i vam passar per una església; començava la celebració i ens hi vam unir. Era el diumenge en què el text de les lectures fa referència a la pregària. Aquell evangeli que parla de qui demana, rep... qui busca, troba... i qui truca se li obre. Un text que apel·la a la confiança de saber-se sostingut, acarolat... cuidat i estimat.

El text convida a uns comentaris amables, agraiats i esperançats, que obrin vies de diàleg amb Déu Pare. Sí, aquell que vetlla per nosaltres, que té els braços oberts i, amb Jesús com a company i guia de camí, acompanya amb l'esperit que ens infon vida.

En aquella estona res del que vam escoltar em va traslladar a aquest sentiment ni a la convicció de saber-me cuidada; que Algú espera que jo em posi en contacte amb ell per compartir una estona i anar-nos coneixent a poc a poc, ja que volem compartir camí.

Em van venir al cap les paraules de santa Teresa, «*es tratar de amistad con quien sabemos que nos ama*». Tan clara com era i tan a prop que va viure de Crist; voler estar amb aquell que estimem i en qui sabem que podem reposar i deixar les nostres inquietuds, tristeses, neguits, alegries... Aquell que ens coneix i ens vol conèixer més, i amb aquell a qui nosaltres volem conèixer en profunditat per tal de caminar amb ell.

Ens cal cercar llenguatges i celebracions que ens traslladin a sentir-nos sostinguts i animats a transformar el món des de la pròpia experiència de vida de pregària, de presència de Déu en nosaltres.

Els cristians del Pakistan viuen la fe, moltes vegades, en un ambient hostil.

s'han produït diversos fets qualificats de «genocidi», com és el cas de l'atac sistemàtic dels terroristes de l'Estat Islàmic a Síria i l'Iraq contra les minories religioses, sobretot els cristians i els yazidites, així com el de la minoria musulmana rohingya a Birmània i la violència organitzada contra la comunitat cristiana al nord de Nigèria, la República Centreafricana i altres zones de l'Àfrica.

A més, algunes investigacions d'informes internacionals sobre la llibertat religiosa, com els publicats per la Comissió dels Estats Units per la Llibertat Religiosa Internacional, el Centre d'Investigació Pew i l'Informe Llibertat Religiosa en el Món d'Ajuda a l'Església Necessitada, confirmen l'augment sense precedents de la violència contra grups de gairebé totes les religions en tots els continents. Per evitar que la commemoració de 22 d'agost quedi en un fet aïllat, Riedemann assegura que «correspon als estats i la societat civil garantir que aquesta acció simbòlica es converteixi en una acció significativa, per prevenir actes de persecució religiosa en el futur».

Durant els últims cinc anys, s'han produït diversos fets qualificats de «genocidi»

 Barcelona
A propòsit d'un centenari**Origen d'un magne projecte**

JOSEP M. BLANQUET, S.F.
Barcelona

El 24 de juny es va complir el 150è aniversari de la carta que sant Josep Manyanet va escriure al bisbe d'Urgell Josep Caixal (1803-1879), comunicant-li el «formós i devot pensament» de construir un temple en honor a la Sagrada Família, que, d'acord amb el papa Pius IX, no va dubtar a qualificar de «magne projecte». Era l'any 1869 i el bisbe Caixal ja s'estava preparant per assistir al concili Vaticà I.

Antecedents

Des de la primera trobada amb el llibreter Josep Maria Bocabella (1815-1892), el 1865, a la parròquia de Sant Cugat del Rec, de Barcelona, o al domicili familiar, en sintonia amb el moment eclesial, Bocabella i el P. José M. Rodríguez (1817-1879), mercedari, parlen d'una Associació Josefina i, Manyanet, d'un temple expiatori.

L'octubre del 1866, amb l'aprovació del bisbe de Barcelona, Pantaleó Montserrat (1807-1870), neixen l'Associació Josefina i el butlletí *El Propagador de la Devoción a San José* per fomentar la devoció i confiança dels fidels en el sant patriarca i demanar la protecció del sant. No consta cap altra finalitat. Manyanet assisteix a la trobada amb el prelat; no signa la petició perquè no és diocesà, encara que serà un dels primers associats.

El «formós i devot pensament», rebut en la pregària, sorprèn el mateix sacerdot fundador i desitja sotmetre'l al bisbe. Però abans, a tall de consulta, l'exposa al P. Pau Serrat, trinitari, corresponsal del bisbat d'Urgell a Roma, i al P. Rodríguez.

El P. Serrat li respon, el 13 de febrer de 1868: «Em va plaure especialment aquesta idea seva del temple nacional a sant Josep i la Sagrada Família de Natzaret. Alguna cosa semblant es promou ja a França i

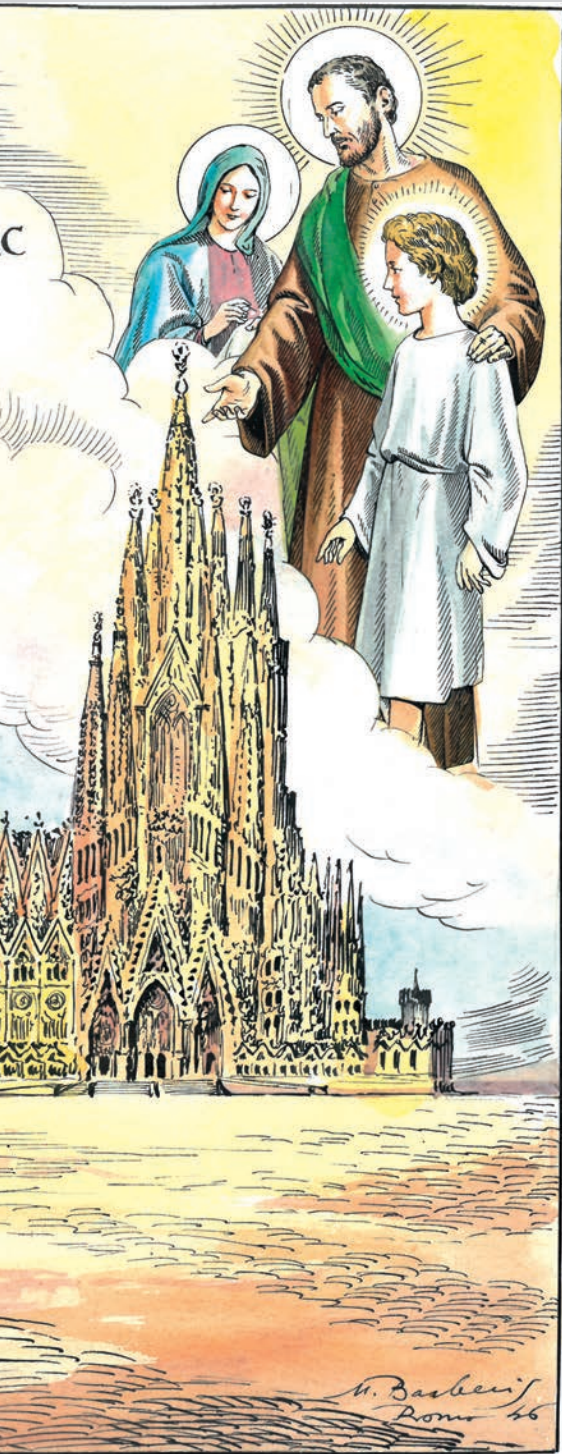

no hauria de faltar en la nostra estimada Espanya. Ho encomano a Déu que vetlla per la bondat i la promou. Jo li donaré el suport davant Caixal i ell, que coneix la rectitud de vostè, ho promourà davant els companys prelats.»

Manyanet exposa el projecte al bisbe Caixal

Amb l'aval del P. Serrat, Josep Manyanet exposa per carta al bisbe Caixal el «formós i devot pensament» com a fruit de la seva sensibilitat social i eclesial. Es tracta d'un temple expiatori que no només té caràcter cristocèntric sinó que ha

El 19 de març del 1882 es beneeix i col·loca la primera pedra del temple expiatori de la Sagrada Família

Al·legoria de la inspiració del temple Expiatori de la Sagrada Família a sant Josep Manyanet, de Mario Barberis (1946).

de comptar amb la protecció de sant Josep i la intercessió de la Mare de Déu. Li demana el seu parer i aprovació.

Confirma aquesta comunicació el comentari que, pocs dies més tard, el 5 de juliol, el bisbe va fer a l'arquebisbe de Santiago de Compostel·la, el cardenal Miguel García Cuesta (1803-1873): «Un sacerdot molt devot de sant Josep m'ha suggerit que prometéssim de procurar edificar-li un magnífic temple en un lloc d'Espanya; podríem decidir-ho més endavant.»

I com a prova del seu beneplàcit, el 24 de juliol, el cardenal envia una campaneta amb la imatge de sant Jaume, «a aquest sacerdot josefí, Josep Manyanet, al qual la Divina Providència ha inspirat aquest formós projecte d'un temple expiatori nacional que tant convé a Espanya en aquests temps de tanta tribulació social... ¡Acudiu a Josep...! responaria amb tanta força a la Santa Casa de Natzaré! Acudim, doncs, tota Espanya a aquest temple portant aquesta frase fervorosa als llavis i un cor abrusat per l'exemple natzaré de Jesús, Maria i Josep».

I encara, l'u d'abril del 1873, poc abans de morir, envia una imatge de sant Jaume «a les tres ànimes impulsores d'aquest gran projecte en bé de la reespiritualització d'Espanya: el temple expiatori de la Sagrada Família» (a Manyanet, Bocabella i Caixal, la qual, heretada per Manyanet, va lliurar a Gaudí).

La benedicció de Pius IX

El mateix mes de juliol del 1869, el P. Rodríguez, des de Roma, envia al pare Manyanet un quadre de la Sagrada Família, que li havia regalat el Papa, dient-li: «És senyal que beneeix la seva esplèndida idea perquè el temple que projecteu a Barcelona sigui sota l'advocació de la Sagrada Família, en lloc de ser únicament de sant Josep. Així, doncs, el Papa ho troba encertat, encara que, dit

per mi d'una forma no oficial sinó informalment, va acollir i beneir la idea. És en la Sagrada Família l'espai de la santificació natural i de patriarcat perfecte de sant Josep, el lloc apropiat per projectar-se a l'Església universal. Així que, endavant; és vostè, P. Josep [Manyanet], clarivident en la seva idea. Convenci Bocabella.»

Caixal respon a Manyanet

El 7 de desembre del 1869, vigília de l'obertura del Concili Vaticà I, el bisbe Caixal, després de comentar el «formós i devot pensament» amb el Papa, li escriu: «Amb quin goig i alegria va acollir Sa Santedat la idea que la Divina Providència ha inspirat en Vostè l'erecció d'aquest temple a sant Josep i la Sagrada Família a Barcelona, que ha de ser glòria per a la ciutat, el Principat, Espanya entera i el seu Imperi! Em transmet Sa Santedat i els germans de l'episcopat espanyol aquí presents (l'lastima que el Sr. Arquebisbe de Santiago de Compostel·la no hagi obtingut permís governamental per ser present, però conec per carta de pròpia mà que està entusiasmat amb Vostè i amb la idea), especialment el Sr. Bisbe de Barcelona [Pantaleó Montserrat] i el Sr. Arquebisbe de Toledo [Ciril d'Alameda], que uneixen les seves benediccions a la meua i a la del Sant Pare sobre Vostè i tan magne projecte. Uneixo a aquesta carta el preciós present del Papa, acompanyat d'indulgència plenària per a aquells que resin devotament a favor del projecte d'aquest temple naixent i lliurin la seva pietosa almoina expiatòria.»

Era un medalló del Sagrat Cor, que el P. José María Rodríguez va portar des de Roma al pare Manyanet.

Una nota aclaridora

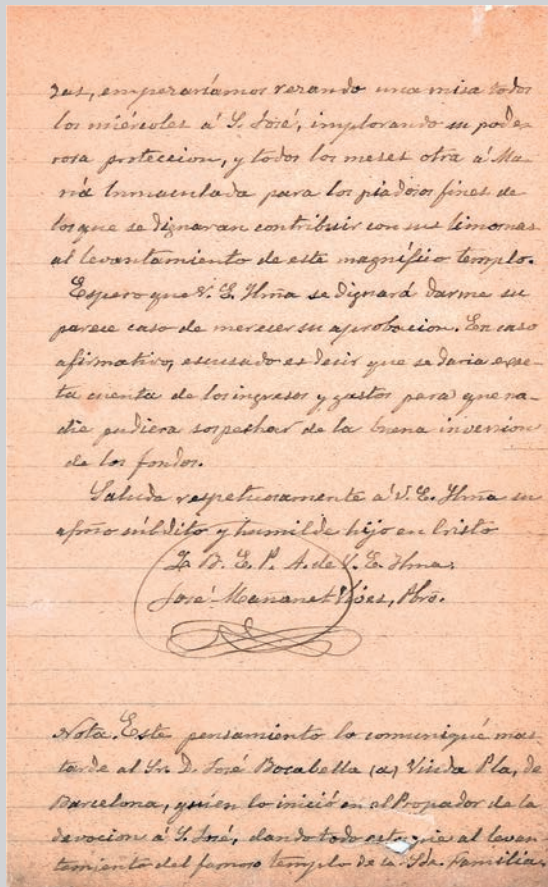
El pare Manyanet, cap a finals de la seva vida, l'any 1900 o 1901, va afegir aquesta nota a la còpia autògrafa

VEREMUNDO
velón veremundo lo mejor del mundo

Distribuidor exclusivo para España de **SLABBINCK**

veremundo@veremundo.com - www.veremundo.com

Partida Fanecales, s/n. - Apdo. Correos 19 - 46850 ALBAIDA (Valencia) - Tel.: 962 900 971 - Fax: 962 901 362

Còpia de la carta sobre el temple que el pare Manyanet va escriure al bisbe Josep Caixal el 24 de juny del 1869.

Els Josefins, devots també de la Sagrada Família

El 1872, abans que *El Propagador* fes referència al nou temple (ho va fer el 1874), mogut pel zel i invitació del pare Manyanet, el P. Rodríguez hi escriu: «Als Josefins, per tant, ens correspon manifestar de paraula i d'obra la nostra devoció a la Sagrada Família... De ben segur, aquests són els sentiments de tots els Josefins, des del moment que la nostra Associació hi ha estat invitada, tal com ha succeït no fa gaire, per tal d'interessar-se per promoure el

de la carta: «Aquest pensament el vaig comunicar “més endavant” al Sr. D. Josep [Maria] Bocabella (a) Viuda Pla, de Barcelona, el qual va iniciar-lo a *El Propagador de la Devoción a San José*, donant peu tot això a l'erecció del famós temple de la Sagrada Família.»

El «més endavant» no es refereix a la data de la carta, sinó al moment que va rebre la inspiració, el 1865. En aquest any Josep Manyanet experimentà el que ell qualifica com «una doble aparició de Jesús», el rostre del qual plasmà en la restauració d'un quadre de sant Ignasi en la visió de la Storta, de l'escola de Viladomat, que Gaudí qualificà com «la síndone manyanetiana», i que fou exposat a la cripta del temple.

culte de la Sagrada Família. La resposta és que l'Associació de devots de Sant Josep ho és també de la Família sagrada.»

Primers passos del nou temple

Al març de 1874, *El Propagador* feia públic «el formós i devot pensament»: «Per què els espanyols, devotíssims de sant Josep, no hauríem d'imitar uns exemples tan bells [de París], i aixecar, al torn nostre, una església dedicada a la Sagrada Família?... És un pensament d'allò que es tracta; és una llavor sembrada en el camp de la devoció a Sant Josep, perquè hi penetri, el fecundi, germi, es desenvolupi i creixi.»

El 1877, el bisbe Caixal, al moment que s'encetaven els estudis dels plànols del futur temple, encarrega una pintura a l'oli sobre la Sagrada Família al pintor Eugenio Gimeno (1848-1920) perquè presideixi «l'obra màxima de la devoció i fervor» del seu fill espiritual.

El 1881, l'Associació Josefina agraeix al pare Manyanet amb un relleu del Sagrat Cor de Jesús les almoines aportades per a l'adquisició del solar.

El 19 de març de 1882 és beneïda i col·locada la primera pedra del temple expiatori de la Sagrada Família, l'acta de la qual és signada sobre una tauleta feta pel pare Manyanet, que rep, com la resta de les autoritats, un petit cofre de ceràmica amb terra del solar.

I després d'una missa presidida per Josep Manyanet en aquest solar, el Sr. Bocabella li lliura el calze, obsequi de Pius IX, amb el qual havia celebrat, dient-li: «Sense Vostè, pare Manyanet, res d'aquesta obra del futur temple seria realitat.»

Tota la família Bocabella i Antoni Gaudí van assimilar molt bé aquesta devoció. Teresa Puig de Bocabella (+1886), abans de morir, va dir: «Gràcies, pare Manyanet, per fer de la nostra família una part de la de Natxaret.» I Gaudí reconeixia: «[el pare Manyanet] em va enfortir en la fe de Déu nostre Senyor i en la Sagrada Família de Natxaret; em va ensenyar a descobrir Déu en l'amagat, i això em va marcar espiritualment per sempre. He volgut viure com ell, sempre en el meu Natxaret particular.» Aquest és el missatge que inclou el «formós i devot pensament» del temple expiatori de la Sagrada Família!

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- L·LICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h
Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

Mare Teresa: amor als més pobres d'entre els pobres

Vaig conèixer santa Mare Teresa a Barcelona el setembre del 1987. Transmetia molta pau i alegria. Era petita, però amb caràcter; quan t'estrenyia la mà, te la destrossava.

Amb la meua dona el 1988 vam viatjar a Calcuta per veure la Mare Teresa. Tan sols hi estàvem una setmana i vam anar a la Casa Mare per demanar audiència, el més curiós és que gairebé al mateix moment vam poder parlar amb ella. Li portàvem una carta del cardenal Jubany per oferir-li una casa a Barcelona. Quan parlaves amb ella, en aquell moment estava només per a tu, tot i que hi hagués molta gent.

A Calcuta dormia a la cambra més calenta de Casa Mare, era la que estava al damunt de la cuina, amb la calor que hi fa tot l'any. Això demostra la seva pobresa.

A Roma el 1990 el dia de Sant Francesc Xavier, a les sis del matí, estava a la capella de les Missioneres de la Caritat de Sant Gregori al Celio per a la santa missa. Érem moltíssims i les germanes i novícies no hi cabien. Va arribar la Mare Teresa i en cinc minuts va organitzar que obrissin l'església del costat. A mi em va ajudar a baixar dos esglaons de la capella perquè anéssim de pressa. Això demostra que era una fundadora, ja que ràpidament ho solucionava tot.

Quan estava a Roma li agradava dormir en un barracó molt pobre al convent de Sant Gregori al Celio.

La Mare Teresa va morir el 5 de setembre del 1997. El 1999 vaig anar amb el meu fill a Calcuta. Jo pensava que l'ambient amb les germanes i voluntaris seria diferent, però, sorprenentment, hi havia la mateixa alegria. Semblava que la Mare Teresa continuava viva i això és el que passa encara ara arreu del món on hi ha les Missioneres de la Caritat.

El quart vot que tenen les germanes és el servei gratuït i de tot cor als més pobres d'entre els pobres.

A Barcelona, el menjador per a indigents funciona des del febrer del 1987 cada dia, llevat del dijous, dia que les Missioneres de la Caritat dediquen a la pregària. Cal dir que en tots aquests anys la Providència no hi ha deixat de treballar.

Cal destacar de la Mare Teresa que a tots els convents del món el dijous a la nit, vigília del primer divendres de mes, celebren una Hora Santa davant del Santíssim i aquestes pregàries són per als sacerdots.

Santa Mare Teresa va aconseguir amb cada pobre que tractava veure-hi realment Déu i això és meravellós i hauríem d'intentar-ho també nosaltres.

El 4 de setembre del 2016 el papa Francesc canonitzava la mare Teresa de Calcuta. La fundadora de la congregació de les Missioneres de la Caritat va ser un paradigma d'amor a Déu i als més pobres d'entre els pobres. El seu testimoniatge humanitari va atreure sempre les mirades de tothom, ja fossin catòlics, d'altres creences o agnòstics. Va obtenir el 1979 el premi Nobel de la Pau.

Bèlgica

A propòsit de la II Jornada de reflexió sobre la «Laudato Si»

El cor d'Europa amb la cura de la Casa Comuna

DUVÁN H. LÓPEZ
Brusel·les

El pontificat de Francesc té en l'encíclica *Laudato Si* una de les iniciatives més audaces pel seu abast, que va més enllà de l'àmbit cristià; per un cantó, pel seu contingut sobre el medi ambient, un dels aspectes més emblemàtics del nostre present, i, per l'altre, per la perspectiva que adjudica una autoritat plena a la cristiandat per inserir-se en un debat que, generalment, es desvia cap al terreny tècnic, polític o administratiu, sense donar raó del seu fonament espiritual.

La *Laudato Si* atribueix a una mancança espiritual el fonament de les múltiples crisis que avui patim com a civilització. La insensibilitat cap al planeta que habitem s'equipara amb la que es manifesta entre nosaltres com a humans. La tècnica que instrumentalitza el món i l'economia que el mercantilitza s'assimilen a la pressa per la productivitat i al consumisme que sotmeten la vida individual contemporània. Es denuncia el malbaratament de recursos com ara és el que passa als cicles de producció amb les matèries primeres i amb els éssers humans segregats als suburbis, les fronteres i la clandestinitat. Francesc invoca des de l'encíclica una afirmació rotunda de Benet XVI, «els deserts exteriors es multipliquen al món perquè s'han estès els deserts interiors» [217].

La proposta de conversió ecològica que s'impulsa a través de

l'encíclica *Laudato Si* convida a conrear valors espirituals que han tingut en la cristiandat un arrelament ancestral: la mística, la contemplació, la sobrietat, la humilitat, la presència conscient, la pau interior. El Papa presenta com a referent sant Francesc d'Assís [218], patró del seu pontificat, de qui pretén propagar com a causa universal el seu alè de lloança cap a la Creació.

Seria un error concentrar la potència programàtica de l'encíclica cap a un treball merament introspectiu i individual. Al contrari, Francesc aposta per un canvi de civilització d'indole espiritual, educatiu i cultural [202]. L'empresa prevista, que és la transformació del cor humà de cara al problema ecològic global, demana un horitzó ample d'actuació per a les comunitats de fe, i particularment per a l'Església catòlica. L'Església està cridada a irradiar l'esperit de

L'Església està cridada a irradiar l'esperit de l'encíclica i a orientar la conversió ecològica que s'hi proposa

Marta Isabel González CIDSE

és necessari i alhora possible», en paraules de la convocatòria. També hi va haver un moment per a la pregària i el silenci, i per mirar cap a endavant.

El Moviment Catòlic Mundial pel Clima va ressaltar algunes iniciatives per promoure i articular la resposta de cada parròquia i comunitat religiosa davant del clam de la terra i dels pobres. La invitació és a confluïr amb la família ecumènica l'1 de setembre proper, en la «pregària per la Creació», afegint-se a una convocatòria gestada dins de la comunitat ortodoxa des del 1989, i a la qual Roma dona suport des del 2015.

També es convoca els cristians del món a celebrar la «Temporada de la Creació», des del mateix 1 de setembre i fins al 4 d'octubre, dia de la festa de Sant Francesc d'Assís. Aquesta iniciativa compta amb el suport del Vaticà, mitjançant la disposició de múltiples recursos per a la celebració. Tota la informació es troba disponible al portal seasonofcreation.org.

Amb l'influx d'aquest preludi de pregària i dinamització de la comunitat cristiana, tindrà lloc del 6 al 27 d'octubre l'Assemblea Especial del Sínode dels Bisbes per a la regió Panamazònica, concebuda com un projecte eclesial, cívic i ecològic, que pretén adequar la missió pastoral de l'Església davant de la realitat de l'Amazones i la població que hi viu. És una missió que encara el futur del planeta des de l'Amazònia i convoca, amb aquesta finalitat, el conjunt de l'Església. S'ha obert el portal sinodoamazonico.va per consultar la informació sobre l'esdeveniment.

Les paraules de clausura de la jornada de reflexió van refermar la voluntat de les organitzacions participants de tirar endavant una aliança europea al voltant de l'encíclica, sobre la qual la Conferència Europea de Justícia i Pau ja treballa. Es tracta d'una plataforma per promoure accions conjuntes, l'intercanvi de bones pràctiques i l'impuls de la transformació a escala continental.

A Brussel·les, centre administratiu de la Unió Europea, l'esperit de cura per la creació, invocat mitjançant l'encíclica *Laudato Si*, és un batec que arriba a tot el món.

l'encíclica i a orientar, a través seu, la conversió ecològica que s'hi proposa.

Fa poc he participat a la II Jornada europea de reflexió sobre *Laudato Si*, per constatar la intensitat i el dinamisme amb què la institucionalitat catòlica assumeix aquesta crida de Francesc, a més, amb l'ànim d'articular dins d'aquest moviment global les iniciatives de sostenibilitat que es promouen des de la Fundació Catalunya Amèrica Sant Jeroni de la Murtra.

La reunió va tenir lloc el 12 de juny passat a Brussel·les, afavorida per la Comissió de Conferències Episcopals de la Unió Europea (COMECE), el Concili de Conferències Episcopals d'Europa (CCEE), la conferència de Justícia i Pau a Europa, CIDSE, el Moviment Catòlic Mundial pel Clima (MCMC), i el Centre Social Europeu dels Jesuïtes (JESC).

A més de les paraules emotives i protocol·làries dels participants es van presentar alguns projectes que il·lustren la conversió ecològica, «el que

Foto: Un moment de la jornada de reflexió a Brussel·les.

SIGNES D'AVUI

Abraham i Maria

Abraham és un patriarca bíblic excepcional. Als Jocs Olímpics del 1992, Barcelona va posar el seu nom al temple que acolliria les diferents religions, especialment les tres monoteistes: judaisme, cristianisme i islamisme. Un referent de fe per a totes les persones que creuen en Déu.

El Senyor està disposat a destruir Sodoma i Gomorra pels seus greus pecats (Gn 18,16-33). Abraham manté un diàleg amb Déu. Intercedeix per aturar-ne el càstic. Entre tants impius, hi ha molts justos. Vol evitar-ne la condemna. La seva magnanimitat és palesa, fins i tot a favor dels impius. La seva pregunta és clara: «No perdonaràs aquest lloc per amor d'aquells cinquanta?» La resposta no es fa esperar: «Si trobava dintre de Sodoma cinquanta

justos, per amor d'ells perdonaria tota la ciutat.» Com que no n'hi ha cinquanta, baixa a quaranta-cinc, després a quaranta, a trenta, a vint i, finalment, a deu. La resposta del Senyor sempre és la mateixa, sempre està obert a la misericòrdia. Per què Abraham s'atura a deu? Per què no baixa a cinc, fins i tot a un de sol? M'impacta tant la seva gosadia a aturar el càstic diví com la seva incapacitat a superar els límits autoimposats. Com hagués reaccionat el Senyor si la seva proposta hagués estat inferior a deu justos?

Abraham albira la misericòrdia de Déu sense advertir que és il·limitada

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

No ho sabem. Només coneixem que s'atura a deu i que no s'arrisca fins al final. Un patriarca tan immens com Abraham, capaç de sacrificar el fill de la promesa per obeir a Déu, albira la misericòrdia de Déu sense advertir que és il·limitada.

Maria, la mare de Jesús, a les noces de Canà mostra una altra actitud. Maria s'adreça al seu fill i li diu: «No tenen vi.» La resposta de Jesús és molt tallant: «Dona, i jo què hi tinc a veure? Encara no ha arribat la meva hora» (Jn 2,4). No hi ha en joc vides humanes. Tan sols l'alegria esponsal de dos joves i els seus convidats. Maria, però, no es fa enrere i diu als servents: «Feu tot el que ell us digui.» La confiança de Maria s'endinsa en la immensitat de l'amor de Déu.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viuimolins70@gmail.com

Estic asseguda al costat d'un noi sense sostre que em té robat el cor. És un jove de 19 anys —almenys aquests són els que declara, malgrat que no els representi—. Passa hores al matí dormint als bancs de Santa Anna que hem adaptat per a aquesta funció. No ha dormit gaire durant la nit al parc on es reclosa cada capvespre, perquè té por que li robin les quatre coses que encara conserva des que va arribar en pastera del Marroc. Mai no alça la veu, ni es baralla amb els altres. Al taller de mandales és dels més aplicats. M'ha parlat de la seva preocupació de no poder treballar a causa de la manca de permís i l'angoixa de mentir sempre a la seva mare, que espera el seu suposat sou per mantenir els seus germans petits, ja que el pare és mort.

Aquests dies han vingut uns nois joves, estudiants, que aprofiten les

FINESTRA A LA VIDA

Les vacances sense arrels

seves vacances per fer un «camp de treball» a l'Hospital de campanya. Quan els nois parlaven de «vacances», ell se'ls mirava embadalit... He imaginat què deuria estar pensant: «I què és això de vacances?»

I de cop i volta m'ha vingut al cap l'etimologia de la paraula «vacances», que ve de *vacare*, «vagar». I què és el que fan dia rere dia aquests pobres sense sostre, sense treball, sense ocupació, sinó vagar? Per a ells no canvia res. Continuen ocupant els carrers, sotmesos a la calor que ens regala el canvi climàtic i dormint en espera d'un nou dia semblant a l'anterior. És aquesta una angoixa que m'envaeix cada estiu pensant en la gent que m'envolta al meu barri i que omple els carrers al capvespre, quan comença a decaure una mica la calor. I penso en els amics que deixo cada setmana a la

presó amb aquella calor insofrible als patis, a tots els mòduls, i a la nit a les cel·les amb la manca d'intimitat de les lliteres...

I ara, afegeixo als amics que planyo, els nostres presos polítics que, lluitant per la causa d'un poble, no poden anar de vacances amb la família perquè el seu *vagare* és el mateix dels mesos del curs. No canvia.

Continuo asseguda al costat del meu amic. Tots dos hem callat. No sé què està pensant ell després d'explicar-me la seva angoixa. Però n'estic segura: el seu pensament és el que m'ha portat al meu.

Penso en els amics que deixo cada setmana a la presó, amb aquella calor insofrible als patis i mòduls

Esglésies i santuaris de la Cerdanya (II)

Sant Domènec de Puigcerdà

EDUARD BRUFAU

Fotos: Agustí Codinach

Al cor del Pirineu català, la comarca de la Cerdanya està esquitxada de centenars d'esglésies i ermites, la majoria romàniques. En trobem des del fons de la plana fins als racons més boscosos de la serra del Cadí. En aquesta ruta visitem el santuari de la Mare de Déu de Talló, Sant Domènec de Puigcerdà i Santa Maria dels Àngels de Llívia. L'estiu vinent continuarem amb una segona tongada per aquesta comarca de muntanya.

Després d'haver-nos amarat de la tranquil·litat absoluta dels camps ondulats que envolten Talló i Bellver de Cerdanya, la fronterera vila de Puigcerdà ens sorprèn amb una atrafegada vida comercial. Enfilem els carrers del nucli antic fins que fem cap a un passeig on trobem l'església de Sant Domènec. La façana és de grans dimensions, i tot i que hi endevinem diversos estils, hi predomina clarament el gòtic. El marbre local amb què es va construir la portalada medieval li confereix un to clar molt atractiu.

Ens surten a rebre Mn. Josep M. Grau, rector de Puigcerdà, i la senyora Meritxell, feligresa de la parròquia que també ens farà de guia. Primer de tot ens expliquen que a causa dels estralls del 1936 de l'antiga parròquia de Santa Maria avui només en queda el campanar: «Des d'aleshores l'església de Sant Domènec, que formava part de l'antic convent de dominics desamortitzat al segle XIX, és la nova parròquia.» Abans d'entrar a l'església ens encaminem fins a l'edifici que hi ha just a l'esquerra del temple. Mn. Josep M. Grau ens ensenya l'única ala que queda de

l'antic claustre: una filera d'arcs de tipologia clàssica i molt sobris ens donen una idea aproximada de com hauria pogut ser aquest gran espai de la vida comunitària dels frares, avui convertit en espai públic.

Molt amablement els nostres amfitrions ens fan passar a dins de l'església. És ara que ens adonem de la importància que deuria tenir el convent a l'edat mitjana: som a dins d'una nau única de grans dimensions, tant en amplada com en alçada. Uns arcs gòtics gegants, a manera de grans costelles, sostenen la teulada. I malgrat tot, no hi ha res que sigui desmesurat: el resultat és un conjunt harmònic i diàfan, un espai únic, sense columnes ni separacions de cap mena, pensat per enfortir el sentit comunitari dels qui s'hi reuneixen. A tocar del mur de l'entrada la senyora Meritxell aixeca uns plafons de fusta que deixen al descobert uns antics fonaments: «Sembla que en començar a construir l'església tenien previst que fos molt més petita. Després, però, van canviar de plans i van emprendre la proesa de bastir la nau que veiem ara, d'amplada poc habitual.»

La nau gòtica de Sant Domènec és d'una gran amplada.

Mort de sant Pere Màrtir,
pintura del segle XIV.

PINTURES GÒTIQUES

Seguim el rector fins a una de les capelles laterals. Mentre ens hi encaminem ens explica que Sant Domènec de Puigcerdà ha patit molt al llarg dels segles, però que encara conserva meravelles de l'esplendor medieval. Arribem a la capella i a poc a poc prenem consciència del tresor que tenim al davant: unes pintures gòtiques als fresc, molt elegants, d'una qualitat i uns colors sorprenents, que han sobreviscut a tots els alts i baixos de la història. «Desconeixem el nom de l'artista», ens diu el rector, «però sens dubte es tracta d'un pintor gòtic excel·lent. S'hi representen temes propis de l'orde i escenes

de la vida de Crist i de la Mare de Déu». Efectivament, observem la crucifixió i també la mort sagnant de sant Pere Màrtir, un dels primers dominics. Tot i la cruesa d'aquestes escenes, les mirades i els gestos dolços transmeten a qui les observa un inexplicable esperit de pau i serenor. Pregant davant d'aquesta capella el fidel, ja fos en el passat un frare dominic o avui un feligrès de la parròquia, obté la certesa de la salvació del món per mitjà de Jesucrist.

Captivat per aquestes antigues pintures els nostres guies ens porten fins al gran cor que hi ha damunt de la porta d'entrada. En aquest indret encara ens esperen més pintures medievals. Les que ara veiem són més senzilles que les de la capella, consisteixen bàsicament en una repetició de formes geomètriques, escuts heràldics i sanefes. La restauradora que pacientment les està recuperant, que també es diu Meritxell, ens fa saber que «fa pocs anys que hem descobert aquest tresor, i encara no hem acabat. El que fem és un treball lent i minuciós. Les pintures podrien datar del segle XIV, però encara no ho sabem del cert. El que tenen d' excepcional és la gran superfície de mur que ocupen, un fet poc habitual a casa nostra». Per poder-nos fer una idea de la vivacitat dels pigments, la restauradora ruixa amb aigua un fragment de pintura. Aleshores, com per art de màgia, els colors prenen un to intens: el vermell es torna gairebé com sang i el blau sembla per moments fet d'aigua de mar. L'efecte dura uns segons, i a poc a poc els colors s'esvaeixen i es tornen a adormir.

Ens acomiadem dels nostres amfitrions, que tan amablement ens han ensenyat la majestuosa església de Sant Domènec de Puigcerdà. Ara ens encaminem cap a una altra gran església de la Cerdanya que ens espera a la veïna vila de Llúvia.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

La festa de Sant Magí

Benvolguts diocesans. Demà a Tarragona celebrem la popular festa de Sant Magí, un eremita d'aquestes terres, martiritzat a començaments del segle IV. La tradició ens diu que sant Magí havia estat fill d'una noble casa i que, per tal de seguir més radicalment l'Evangelí, s'havia retirat a fer vida eremítica en una cova al nord de la Brufaganya. Allà s'hi va estar prop de trenta anys. Però, a finals del segle III, va tenir lloc la persecució de l'emperador romà Dioclecià en contra dels cristians, que envià a la Península Ibèrica el prefecte Dacià a fer complir les ordres imperials. Arribat a Tarragona i veient que els consells espirituals, els sermons i el mateix testimoni de Magí atreïa molta gent al cristianisme, el feu anar a buscar amb l'objectiu de fer-lo abjurar de la seva fe i, en no assolir-ho, el va fer empresonar. Després de guarir la filla del prefecte, la llegenda afirma que uns àngels li obriren les portes de la presó i havent-li trencat les cadenes, pogué sortir fora de la ciutat i tornar a la seva cova, on pregava i dirigia espiritualment. Però els soldats anaren a cercar-lo i aleshores tingué lloc el seu degollament. Al voltant de la seva mort, n'han sorgit també boniques llegendes, com la de l'aigua que brollà després d'haver tocat la pedra amb el seu bastó i que sacià els seus mateixos botxins assedegats. Al lloc del martiri es va aixecar l'actual santuari de sant Magí de Brufaganya. Cal dir que són també d'aquesta mateixa època les tradicions martirials de sant Feliu a Girona, de sant Cugat a Terrassa i de santa Eulàlia a Barcelona.

La devoció a sant Magí ha estat

sempre molt popular a Tarragona, esdevenint-ne el seu patró, malgrat que no trobem notícies documentades anteriors al segle XIV. Fins i tot, s'ha discutit per quina de les portes de la ciutat pogué sortir sant Magí, un cop deslliurat de la presó. Amb tot, el testimoni més eloqüent és el del portal del Carro, on es col·locà, probablement al segle XVI, la imatge del sant pintada sobre guix en el tou de terra que formava el mur del portal. Ocultada la imatge en reforçar-se la muralla per motius de seguretat, es pogué tornar a obrir el 18 d'agost del 1777, convertint-se el portal en capella del sant. Una munió de devots tarragonins s'hi anava aplegant, com ho mostra la quantitat de misses celebrades a finals del segle XVIII, així com el registre de gràcies obtingudes per intercessió del sant eremita. Fins i tot, la capella no sofrí estralls durant el setge de Napoleó, quan a l'agost de l'any 1813 s'apagà miraculosament la metxa que havia de destruir-la.

Que aquest breu record de sant Magí, festa que enguany espero amb il·lusió poder celebrar per primera vegada amb tots els tarragonins, ens esperoni a tenir la solidesa espiritual que ell va tenir, fent d'eremita durant trenta anys. Que l'aigua de sant Magí ens porti cap a l'aigua viva que és Crist, que un dia va dir a la samaritana: «El qui begui de l'aigua que jo li donaré, mai més no tindrà set..., perquè es convertirà dintre d'ell en una font d'on brollarà vida eterna» (Joan 4,14). Que aquesta aigua ens porti a viure sempre amb el cor jove que tingué sempre sant Magí, fonamentat en l'eterna joventut de l'Evangelí de Jesús.

Home i dona els va crear

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

La Congregació per a l'Educació Catòlica ha presentat recentment *Home i dona els va crear (Gen 1,27)*, un document que aborda la qüestió de la ideologia de gènere i de la seva incidència en el món educatiu. Crec que la lectura d'aquest text pot ajudar molts pares i mestres, que veuen amb certa preocupació la implantació progressiva d'una ideologia que està provocant una gran desorientació entre els infants, adolescents i joves.

Segons els partidaris de la ideologia de gènere, la identitat de la persona (home o dona) no es defineix biològicament, és a dir, en el naixement, sinó que vindria determinada pels propis sentiments i desitjos individuals. En efecte, la identitat sexual de la persona tindria més a veure amb una construcció social que amb una realitat natural o biològica. Aquesta proposta separa dràsticament el valor de la diversitat i complementarietat biològica, afectiva i sexual entre l'home i la dona.

La Congregació per a l'Educació Catòlica ens recorda que existeixen nombrosos arguments racionals (biològics, genètics, neurològics, endocrinològics, fisiològics...) que mostren la centralitat del cos humà com un element integral de la identitat personal i de les relacions familiars. De fet, la família és el lloc natural on la relació entre l'home i la dona troba la seva plenitud. La família és una societat natural en la qual es realitzen plenament la reciprocitat i la complementarietat entre l'home i la dona.

Davant de la deconstrucció de la visió de la persona humana que proposa la ideologia de gènere, davant d'aquest desafiament educatiu, no podem deixar la família sola. La Congregació per a l'Educació Catòlica ens convida a fomentar una aliança educativa entre la família, l'escola i la societat que respecti la responsabilitat primordial dels pares en l'educació dels seus fills.

L'Església, mare i mestra, no només escolta, sinó que, enfortida

per la seva missió original, s'obre a la raó i es posa al servei de la comunitat humana, per oferir-li les seves propostes. Avui més que mai necessitem una educació afectiva i sexual que «ajudi els infants i joves a desenvolupar un sentit crític davant d'una invasió de propostes, davant la pornografia i la sobrecàrrega d'estímuls que poden provocar-los una desorientació emocional i l'impediment de la seva maduresa psico-relacional» (cf. n. 42 del document). Cal acompanyar els infants i joves en aquest aprenentatge i prevenir-los de qualsevol influència que desfiguri la seva capacitat d'estimar.

Benvolguts germans, ens cal un diàleg profund i respectuós que cerqui la veritat sobre la persona, de manera que pugui assolir la seva plenitud. Cal superar tot reduccionisme ideològic per redescobrir la bellesa de l'amor, de la complementarietat física, afectiva i mental, l'obertura a un amor que pot ser font de vida.

COMENTARI DE LA PARAULA

Us penseu que pau he vingut a portar a la terra? No, us dic, sinó divisió!

GLÒRIA MONÉS

Davant un passatge de difícil interpretació com el d'aquest diumenge, cal situar-nos en primer lloc en el seu context pròxim. Fa dos diumenges comentàvem l'advertiment que Jesús llançà a la multitud a guardar-se de tota cobdícia i, diumenge passat, la invitació que adreçà tot seguit als seus deixebles, el seu «petit ramat», a cercar el Regne de Déu, servint-se de la imatge d'uns criats que esperen el seu senyor per quan torni de les nocces portant els lloms cenyits amb el davantal i les llànties enceses. Aleshores els assegurava que, quan tornés, si els trobava vetllant, se cenyiria ell mateix el davantal, els faria reclinar a taula i s'avançaria a servir-los. De sobte, però, canvia de parer: «Foc he vingut a llançar a la terra, i què més voldria si ja s'hagués encès!», veient els deixebles adormits en les seves cabòries de poder i que no vetllaven. I encara va més enllà: «En un baptisme haig de submergir-me, i com m'apresso fins que això es compleixi!», pressentint la imminència de la seva mort:

el «baptisme en Esperit Sant» en què es va submergir en el Jordà li va canviar la vida; però ara s'ha de submergir en el «baptisme en foc» que experimentarà en el Gòlgota. Té pressa perquè es faci realitat, conscient que serà un èxode sense retorn que durarà tres dies, però té plena confiança que ho superarà, quan s'aixecarà ell mateix d'entre els morts amb la força del seu propi Esperit immortal. El seu fracàs com a Messies arrossegat també els Dotze, que perdran la seva representativitat davant d'Israel per culpa de la traïció i suïcidi de Judes. Els vincles de sang que conformaven les dotze tribus, «n'hi haurà cinc en una mateixa casa», la casa d'Israel, es faran a miques: «tres quedaran definitivament dividits en dos (clans) i dos en tres (clans)»: la ruïna serà total. Es dividiran els uns contra els altres: pare i fill, mare i filla, sogra i nora: cap de les antigues institucions patriarcals i matriarcals quedarà dempeus.

JOSEP RIUS-CAMPS
Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI RICART
Claretia i biblista

Què vol dir que Jesús ens va deixar un «memorial»? (I)

Va arribar un moment que Jesús veia cada vegada més clar que els seus adversaris anaven darrere seu i que el matarien. S'acostava la Pasqua i Jesús tenia el pressentiment que aquella seria la darrera Pasqua que celebraria amb els seus amics i amigues, amb aquells que l'havien seguit durant tant de temps.

Volia aprofitar el sopar d'aquella Pasqua per transmetre un missatge: que, passés el que passés, *sempre més estaria amb ells* (encara que d'una manera diferent de com havia estat fins aleshores). Jesús volia confiar als seus amics i amigues la continuació de la seva obra —el Regne— fent allò que Ell havia fet: un món diferent, no tal com el volen els humans, sinó tal com el va projectar Déu, on hi càpiguen tots els homes i dones. Una fraternitat de germans i germanes que s'estimen els uns als altres tal com Jesús ens ha estimat.

Jesús, quan a l'Últim Sopar ens va deixar un «resum-record» del que havia estat la seva vida, va acabar dient: «Feu això, que és el meu memorial» (Lc 22,19). En els nostres temps Jesús ressuscitat ja no viu enmig de nosaltres de la mateixa manera que vivia enmig dels seus deixebles. Aleshores vivia *amb* els seus deixebles; avui, en canvi, viu *en* els seus deixebles, viu en nosaltres.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYA.CRISTIANA.CAT

Diumenge XX de durant l'any

Lectura primera

Jr 38,4-6.8-10

Ai, mare meva! M'has posat al món a mi, que tinc contra meu tota la terra

Lectura del llibre de Jeremies:

En aquells dies, alguns dels principals de Jerusalem digueren al rei: «Que Jeremies mori d'una vegada. Aquest home no fa sinó desmoralitzar els guerrers que queden a la ciutat i tots els restants del poble. Aquest home no vol el bé del poble, sinó la seva perdició.» El rei Sedequies els respongué: «Està a les vostres mans.» El rei era incapaç de negar-los res. Ells, doncs, prengueren Jeremies i el tiraren a la cisterna de Melquies, fill del rei, situada al pati de la guàrdia. L'hi baixaren amb unes cordes. A la cisterna no hi havia aigua, sinó fang; Jeremies quedà enfonsat en el fang. Llavors Abdemèlec, un home del palau reial, anà a trobar el rei a la porta de Benjamí i li digué: «Rei, senyor meu, no està bé això que aquests homes han fet amb el profeta Jeremies: l'han tirat a la cisterna, i ara, que ja no hi ha pa a la ciutat, es morirà allà dintre de fam.» Llavors el rei donà aquesta ordre a Abdemèlec, el cusita: «Emporta't tres homes i treu de la cisterna el profeta Jeremies abans no es mori.»

Salm responsorial

39

Tenia l'esperança posada en el Senyor, i ell, inclinant-se cap a mi ha escoltat el meu clam.

R. Senyor no tardeu a defensar-me.

M'ha tret fora del fang, del llot on em moria, ha posat els meus peus sobre la roca, i m'hi sento segur. *R.*

Ha inspirat als meus llavis un càntic nou, un himne de lloança al nostre Déu; tots els qui ho han vist, se n'admiren, i confien més en el Senyor. *R.*

Ara soc un pobre desvalgut, però el Senyor pensa en mi. Sou vós qui m'ajudeu i em deslliureu, Déu meu, no trigueu més. *R.*

Al·leluia

Jn 10,27

Les meves ovelles reconeixen la meua veu, diu el Senyor; també jo les reconec i elles em segueixen

Lectura segona

He 12,1-4

Sense cansar-nos-en, llancem-nos a córrer en la prova que ens ha estat proposada

Lectura de la carta als cristians hebreus:

Germans, envoltats d'un núvol tan gran de testimonis, que ens ensenyen com hem de viure la fe, alliberem-nos de tot impediment i del pecat, que amb tanta facilitat ens lliga i, sense cansar-nos-en, llancem-nos a córrer en la prova que ens ha estat proposada. Tinguem la mirada fixa en Jesús, que ha obert el camí de la fe i el duu a terme. Ell, per arribar a la felicitat que li era proposada acceptà el suplici de la creu, no fent cas de la vergonya que havia de passar; així s'assegué a la dreta del tron de Déu. Tingueu present aquell que aguantà un atac tan dur contra la seva persona de part dels pecadors; així no us deixareu abatere, cansats de resistir. En la vostra lluita contra el pecat, encara no us hi heu enfrontat fins a vessar la sang.

Evangelí

Lc 12,49-57

No he vingut a portar la pau, sinó la divisió

Lectura de l'evangelí segons sant Lluç:

En aquell temps, Jesús deia als seus deixebles: «He vingut a calar foc a la terra. Com voldria ja veu-

re-la cremar! He de passar la prova d'un baptisme. Com em sento el cor oprimat fins que no l'hauré passada! Us penseu que he vingut a portar la pau a la terra? Us asseguro que no. És la divisió, el que he vingut a portar. Des d'ara dins una mateixa casa n'hi haurà cinc de dividits: tres contra dos, i dos contra tres. El pare renyirà amb el fill i el fill amb el pare; la mare renyirà amb la filla i la filla amb la mare; la sogra renyirà

amb la nora i la nora amb la sogra.» Deia també a la gent: «Quan veieu sortir un núvol a ponent, dieu tot seguit: "Ja ve la pluja." I efectivament, la pluja arriba. I qual el vent bufa del sud, dieu: "Farà calor." I en fa. Hipòcrites! Vosaltres sabeu endevinar el temps per l'aspecte de la terra i el cel, i ara no endevineu quins moments esteu vivint? Per què no judiqueu vosaltres mateixos què heu de fer?»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAL I)

TEMPS ORDINARI

(SALTERI: SETMANA 4)

Agost

18. DIUMENGE

Diumenge XX de durant l'any, Verd.
Lectures: Jeremies 38,4-6.8-10 / Salm 39 / Hebreus 12,1-4 / Lluc 12,49-53

SANTORAL: Agapit, mr.; Helena, emp.; beat Manès de Guzmán, prev.; beat Nicolau Factor, prev.; Patrici, b.

19. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Judit 2,11-19 / Salm 105 / Mateu 19,16-22. O bé: *Sant Joan Eudes (ML), Blanc.* O bé: *Sant Ezequiel Moreno (ML), Blanc.* Tarragona: **Sant Magí (MO), Vermell.**

SANTORAL: beat Guerric d'Igny, ab.; Lluís d'Anjou, b.

20. DIMARTS

Sant Bernat (MO), Blanc. Lectures: Judit 6,11-24 / Salm 84 / Mateu 19,23-30

SANTORAL: beat Arquimbau, prev. i mr.; Cristòfor i Leovigild, mr.; Samuel, prof.

21. DIMECRES

Sant Pius X (MO), Blanc. Lectures: Judit 9,6-15 / Salm 20 / Mateu 20,1-16

SANTORAL: Bonosi i Maximia, mr.; Ciríaca, mr.; Privat, b. i mr.

22. DIJOUS

Benaurada Verge Maria Reina (MO), Blanc. Lectures: Judit 11,29.39a / Salm 39 / Mateu 22,1-14
SANTORAL: Timoteu, mr.

23. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Rut 1,1-2a.3-6.14b-16.22 / Salm 145 / Mateu 22,34-40. O bé: *Santa Rosa de Lima (ML), Blanc.*

SANTORAL: Felip Benici, prev.

24. DISSABTE

Sant Bartomeu (F), Vermell. Lectures: Apocalipsi 21,9b-14 / Salm 144 / Joan 1,45-51

SANTORAL: Àurea, vg. i mr.; Emília de Vialar, rel. i fund.

El Sant 19 AGOST

Beat Guerric d'Igny

Al llarg de la història de l'Església hi ha hagut èpoques especialment favorables al floriment de l'espiritualitat. El segle XII va ser un d'aquests moments, amb l'aparició del Cister. Una de les grans personalitats del nou orde va ser el beat Guerric d'Igny (c. 1080 – 1157).

Encara que no ens ha arribat gaire informació de seva joventut, sabem que va estudiar a l'escola de la catedral de Tournai. Més tard, delerós d'una vida més contemplativa, es va retirar a viure en solitari com a ermità. Quan ja tenia uns 40 anys, però, va conèixer personalment sant Bernat de Claravall, i va quedar tan fascinat de l'espiritualitat del Cister que va entrar en aquest orde. Destinat al monestir d'Igny, prop de París, el 1138 en va ser escollit abat. Al capdavant de la comunitat va maldar perquè els monjos visquessin amb senzillesa i profunditat espiritual. Va deixar una col·lecció de sermons, que posen èmfasi en l'amor de la vida fraterna i en la figura de la Mare de Déu. Beatificat per Lleó XIII el 1889.

No oblidem la litúrgia

F. XAVIER PARÉS SALTOR
Delegat diocesà de Litúrgia
d'Urgell
xpires@bisbaturgell.org

Mons. Piero Marini, antic cerimonier pontifici, aquest any va ser honorat amb el Memorial Pere Tena, que el Centre de Pastoral Litúrgica (CPL) cada any concedeix a algun liturgista distingit. Quan va venir a Barcelona per rebre aquest homenatge, en una de les seves entrevistes als mitjans va dir: «A l'Església, avui hi ha tants problemes que ens hem oblidat de la litúrgia.» Aquesta frase em va fer pensar molt perquè va essent una realitat a l'Església actual, mentre que el Vaticà II ens diu que la litúrgia és *fons et culmen* de la vida cristiana, «el cim al qual tendeix l'acció de l'Església i alhora la font d'on brolla tota la seva força» (SC 10). La litúrgia ha de tenir la primacia en la vida de l'Església, ja que de la seva participació plena, conscient i activa, els fidels treuen un esperit veritablement cristià (SC 14). La força de la nostra fe ens ve dels sacraments i de la pregària. L'eficàcia de la nostra pastoral ens ve de la gràcia de Déu que rebem quan celebrem la fe cristiana. A l'Església tot és important: la família, l'educació, els pobres, els joves, l'ecumenisme... i encara que la litúrgia no esgota tota l'activitat de l'Església (SC 9) sí que és el més important, ja que per ella el nostre contacte és més directe amb la divinitat de Déu.

La constitució sobre la litúrgia va ser el primer document del Concili, i alhora el més espectacular a causa de la seva profunda reforma. La reforma d'altars i presbiteris, ambons i llibres litúrgics, la nova celebració de la missa i dels sacraments en llengua vernacla, etc, van fer de la litúrgia el tema estrella en la vida de l'Església durant llargs anys.

Durant aquests anys, hem anat passant d'una litúrgia clerical a una litúrgia del poble. Celebrant la litúrgia aprenem a ser i som més bons cristians. No podem oblidar la litúrgia, el principal ha de passar sempre davant. Tot i apreciànt i respectant molt la riquesa de les litúrgies antigues com la tridentina, hem de valorar enormement la gran riquesa de la litúrgia actual, fruit del Vaticà II. Ha estat una gran reforma. Encara que hi hagi vells nostàlgics de la litúrgia tridentina, o joves descobridors d'uns ritus celebratius d'altre temps, tot i que l'Església els respecta i els facilita enormement, no podem perdre la gran riquesa litúrgica, teològica i pastoral de la litúrgia actual.

De cap manera, en la situació actual de la litúrgia es pot pensar en una «reforma de la reforma», com alguns diuen o desitjarien; ben al contrari, el mateix papa Francesc diu que «ara es tracta de conèixer millor les raons subjacents, també a través de la documentació històrica i de la interiorització dels principis inspiradors i de l'observació de la disciplina que la regula. Després d'aquest llarg camí podem afirmar amb seguretat i amb autoritat magisterial que *la reforma litúrgica és irreversible*». Per tant, no oblidem la litúrgia. Celebrem-la amb activa participació perquè la renovació de l'Església passa per la renovació de la litúrgia.

Mons. Agustí Cortés visita els casals i colònies de la Fundació Pere Tarrés

El bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Mons. Agustí Cortés, va visitar dijous 25 de juliol els casals i les colònies d'estiu que els centres d'esplai de la diòcesi de Sant Feliu del Moviment de Centres d'Esplai Cristians Catalans (MCECC) de la Fundació Pere Tarrés realitzen durant aquests dies.

La jornada va començar a Esparreguera, on el centre d'esplai La Lluna realitza un casal d'estiu amb gairebé tres-cents infants i joves de 3 a 16 anys i trenta monitors durant sis setmanes. Mons. Cortés va parlar amb la responsable del centre, la qual li va explicar les activitats i el funcionament del casal. Posteriorment, Mons. Cortés i els representants del MCECC i de la Fundació Pere Tarrés es van adreçar fins a la casa de colònies de Penyafort (Pontons), on van visitar les colònies que du a terme el Grup d'Esplai Parroquial de Vilafranca del Penedès, federat també al MCECC.

El bisbe de Sant Feliu de Llobregat va estar acompanyat durant tota la jornada pel director general de la Fundació Pere Tarrés, Josep Oriol Pujol; el president del MCECC, Xavier Nus; la vicepresidenta del MCECC, Núria Martínez; i el coordinador dels Centres d'Esplai del Baix Llobregat, Gabriel Amargós.

D'altra banda, el bisbe de Lleida, Mons. Salvador Giménez Valls, va visitar divendres 26 de juliol les colònies i casals d'estiu organitzats pels centres d'esplai del MCECC Lleida vinculats a la Fundació Verge Blanca.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL

pel Dr. Joan Antoni Mateo

Virtuts

Tenim un fill adolescent. El portem en una escola cristiana, on insisteixen en l'educació en valors, però no hi veiem gaires resultats. Com ho podríem fer perquè adquirís virtuts?

Valors, virtuts... en realitat potser parlem del mateix. Potser el concepte «valor» és més abstracte i la «virtut» apunta a la realitat concreta en la persona d'aquests valors. Efectivament, no és el mateix admirar la puntualitat, valorar-la, que practicar-la. Amb tot, el camí virtuós s'inicia contemplant i valorant aquella realitat com quelcom desitjable i que ens ajuda a viure positivament. L'educació en valors com a perspectiva pedagògica és lloable, però cal insistir en la transformació pràctica de les persones perquè adquireixin les virtuts. També els diria que hi ha coses que s'han d'aprendre sobretot a casa. Que els alumnes siguin educats, honestos, sincers, treballadors i responsables, que cerquin el bé i siguin solidaris és un treball que competeix en primer lloc als pares. Cal insistir, com diu l'apòstol, a temps i destemps. Educar a vegades és una realitat ingrata. Sempre hi ha en nosaltres una tendència a la deixadesa, a la decadència i fins i tot al mal. Ignorar això és no tocar de peus a terra. Per exemple, procurar que els fills siguin endreçats no s'aconsegueix sense força enganxades. Al final, però, la constància i el sincer interès pel bé dels fills, superaran moltes resistències. No cal que els digui que cal tenir moltíssima paciència. Els clàssics deien que la virtut és l'acte bo que s'ha fet habitual a força de repetir-lo. Per tant, si volen fills virtuoses cal, d'una banda, motivar-los i, de l'altra, ajudar la seva feblesa fent-los repetir molts actes bons perquè esdevinguin habituals. Gairebé crear uns «automatismes» que l'ajudaran molt: llevar-se puntual, endreçar l'habitació, parlar sense apujar el to, mantenir la roba en bon estat... La vida es teixeix amb petits detalls i qui no és de fiar en allò que és petit menys ho serà en les coses importants.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:

elconsultori@hotmail.com

Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Fórmula de personalitat

Hi ha temes senzills, permanents, que sempre són a l'abast de la mà. I així, en aquesta època de vacances, en ple estiu, serà bo de recordar alguna d'aquelles fórmules que se'ns brinden per tenir «personalitat», per caminar amb aquella alegria que ens atorguen els principis més elementals. Davant del panorama actual del món en què vivim, tan complex i, és clar, en molts àmbits tan dramàtic, el filòsof Julián Marías, ja fa molts anys, ens proposava el remei a la «degradació humana» amb aquestes paraules: «No caiguem en la inèrcia, ni en la passivitat d'acceptar tot el que ens proposen, sense cap crítica, ni tampoc caiguem en l'estupidesa, que ens porta a repetir el que hem llegit o el que hem sentit, com si fos la realitat mateixa, tot oblidant que hi ha moltes perspectives.»

Gabriel Marcel parlava de l'existència d'una sèrie de «tècniques d'enviliment», pensades i programades per deteriorar ambients. El remei el proposava el mateix Julián Marías: «Si cadascú accepta ser qui és, gosa ser-ho, es resisteix a la manipulació, no accepta el menyspreu del que és objecte pels que pretenen descriure-ho i expressar-ho, reaccionarà, sense violència però amb energia, a la falsificació general que s'està duent a terme enmig d'una passivitat o complicitat paorosa.»

Fora bo, entre descans i descans, entreobrir la porta de les nostres millors esperances: la de forjar una «personalitat» clara i diàfana per aconseguir una «vida reeixida».

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

T'has sentit invisible algun cop?

La necessitat de canviar el sentit de les nostres vides sembla que no té cabuda en la nostra societat en el moment en què és més necessari que mai. Si deixéssim de mirar-nos el melic i ens oblidéssim durant una estona de nosaltres mateixos, veuríem amb claredat què passa al nostre voltant. La preocupació excessiva pels diners, el poder, el prestigi i la imatge ens roba temps per dur una vida més plena i basada en el servei als altres.

T'has sentit invisible algun cop? T'has vist en la situació que ningú del teu voltant conegués el teu nom?

Jo veig el pobre «sense nom» més desemparat que mai amb l'arribada de l'estiu. La majoria dels menjadors socials tanquen. Uns, a mitjans de juliol; d'altres, l'agost. Que no mengem a l'estiu? Se'ls deixa de servir els esmorzars, dinars i sopars a bona part de la ciutat. Que se'n van de vacances? No surt a compte? No hi ha voluntaris? O alguns han marxat a provar aquesta gran experiència fora de les nostres fronteres? Quan, en realitat, ells continuen asseguts amb el rostre cada vegada més cremat a la cantonada esperant que alguna moneda ressoni en l'interior del seu got buit.

En quina platja es troba la nostra gran il·lusió de crear un món nou?

L'estació tan esperada de molts esdevé malson per a ells, perquè s'adonen que sí, estan realment sols, i com que no tenen pa, molts ompliran l'estómac amb alcohol, potser per no recordar que ens hem tornat a oblidar d'ells, els «sense nom», i invisibles per a una societat que no acaba de reaccionar.

ANA LÓPEZ-BRAVO ARNAIZ
Barcelona

Es compleixen sis anys

Quan es compleixen sis anys del seu viatge inoblidable a Lampedusa, el papa Francesc ha volgut celebrar una eucaristia a la basílica de Sant Pere per continuar recordant que són els «últims», els que desafien les onades d'un mar desprietat o els maltractats en camps de detenció, els qui de veritat ens desafien cada dia a cadascun de nosaltres.

Les qüestions que llavors ens va llançar el Papa per preguntar-nos on era el nostre germà, qui era el responsable de la sang vessada o si havíem plorat pels germans que el mar s'havia empassat, avui continuen vigents. No es tracta de qüestions socials o migratòries, sinó de persones. Abans que res, els migrants són persones i avui són, a més, el símbol de tots els descartats de la societat globalitzada.

JESÚS D. MEZ MADRID
Girona

Crida d'atenció

Davant el nou rècord de desplaçats produït durant l'any passat, és convenient tenir en compte, com insisteix el papa Francesc, que l'«auténtic desenvolupament és aquell que pretén incloure tots els homes i dones del món, promovent-ne el creixement integral, i preocupant-se també per les generacions futures». Aquest viatge al paradís, que es planteja el refugiat, i que amb molta freqüència acostuma a traïr les expectatives d'aquesta humanitat ferida, ha de ser una crida d'atenció a la consciència de tots.

JUAN GARCÍA RODRÍGUEZ
Cáceres

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

NORA VELA

Molts dels seus encàrrecs provenien de l'àmbit religiós

Els goigs dibuixats per l'arquitecte Josep M. Jujol

«Goigs a sant Antoni de Pàdua.»

**GOIGS A
SANT ANTONI
DE PÀDUA**
PATRÓ DELS ARQUITECTES
I PALETES
LA SEVA FESTA EL 13 DE JUNY

Si Jesús us distingia
visitant-vos d'amagat,
*siguen-nos salut i guia,
Sant Antoni benaurat.*

De família virtuosa
nasquéreu a Portugal,
de Lisboa, la formosa,
vora l'alta Catedral.
Allí el cor se us encenia
en mística pietat,
siguen-nos salut...

Als quinze anys ja entreu en l'Orde
regular dels Agustins.
De la carn, qui se'n recorda?
Vós sou com els serafins,
sospirant tot el sant dia
pel diví Crucificat,
siguen-nos salut...

Perdonar, si cal, la vida,
convertint els infidels,
l'hàbit franciscà us convida
i el vestiu amb vius anhels,
al Marroc, lleuger fent via,
en missió d'apostolat,
siguen-nos salut...

Una estranya malaltia,
d'arribada, us deixí retut.
Compreneu que Déu us tria
per treball més costerut,
i altre cop a Itàlia us guia
entre vents i tempestat,
siguen-nos salut...

Allí Déu us destinava
per ser poderós Martell
dels hereges. Qui escoltava
vostre verb, sentia en ell
una dolça melodia
que el deixava trasbalsat,
siguen-nos salut...

Si a Rimini no volien
oir-vos sos habitants,
els peixos del mar sortien,
i els dofins que no els humans,
de vostra paraula pia
sentint la necessitat,
siguen-nos salut...

Per dreçar la fe marcida
feu miracles sorprenents.
Els morts torneu a la vida.
Sou en dos llocs diferents,
alhora; de profecia
el do mostreu, inspirat,
siguen-nos salut...

A Pàdua els infants us ploren,
quan saben la vostra mort,
i anys després, els que us imploren
troben intacta, oh conhort!
la vostra llengua, que un dia
tan bé havia predicat,
siguen-nos salut...

Puix que al Cel per Vós s'obria,
resplendent, de bat a bat,
*siguen-nos salut i guia
Sant Antoni benaurat.*

V. *Preparen per nosaltres, sant Antoni.*
R. *Perquè siguem dignes de les promeses de Crist.*

PREGUEM

Déu Omnipotent i etern, que ens concediu de celebrar, amb alegria santa, la festa de Sant Antoni, us demanem que concediu a la vostra Església estimar el que va creure i proclamar el que va ensenyar. Per Crist Senyor Nostre. R. Amen.

Lletina: J. A. Ricart Fortmunt Música: J. M. Anagnostis Rebollar Dibuix: Josep M. Jujol, 1890. Arxiv JIJOL, 18

Amb el títol *Any Jujol 140* s'està desenvolupant un moviment artístic, cultural i social per difondre la figura de l'arquitecte modernista tarragoní Josep Maria Jujol i Gibert (1879-1949) en fer els 140 anys del seu naixement. Són molts els documents que l'estudien, els quals comencen per al·ludir l'habilitat que tenia en dibuixar des de ben petit.

Això no obstant, la importància plàstica de les seves obres, i les col·laboracions amb altres grans arquitectes contemporanis, ha distret l'atenció respecte d'aquella primera inspiració de dibuixant, que realitzava tot partint d'un full de paper senzill i d'una anotació inspirada i ràpida.

Amb el pas del temps, i de fer l'ofici d'arquitecte, els seus dissenys gràfics del que serien les naus dels temples, les capelles votives o les ermites rurals van quedar plasmats en projectes esbossats per convertir-los, més tard, en plànols professionals.

Molts dels encàrrecs que va rebre provenien de l'àmbit religiós i era freqüent la seva presència en els llocs per interpretar idees i recrear els límits dels espais. Fruit d'aquestes visites i de la relació amb els gestors locals va ser l'edició de fulls de goigs directament vinculats a les esglésies i devocios per a les quals treballava.

Una vintena de goigs van anar sorgint de forma espontània a mesura que l'interès d'algú els gestionava, trobava poetes per als textos i traspassava a Josep M. Jujol la creativitat de les il·lustracions que els acompanyarien.

Tres modalitats

Així, trobem uns fulls de goigs seus que podríem agrupar en tres

ORA. PRO. VOBIS

GOIGS DE LA MARE DE DÉU DE LLORET

VENERADA A L'ERMITA DE RENAU
ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

<p>Mare i Reina coronada Maria de Natzareth Siau de tots alabada En la casa de Lloret</p> <p>A la casa Natzarena. Baixà l'Àngel Gabriel. Quecant de gràcia plena Amb la embaixada del Cel: Per a Vos Reina sagrada Fou Palaci molt estret, etc</p> <p>Per mans d'Àngels casa vostra A Lloret s'ha traslladat Perquè vos diga Mare nostra Tota la Cristiandat: Que Déu vol que venerada Sigui en lloc més perfect etc.</p> <p>En Túnez presa estiguereu Santa Veneració. Y la llibertat deguéreu De Renau a un gran Baró: Santa Imatge açí portada Millorant al imperfect, etc.</p> <p>Entre dos aigües Senyora Vos trobà aquell Baró I disposà en aquella hora Vostra situació: Entre dos torrents posada Està com en Natzareth, etc.</p>	<p>De Renau la Baronia Prou se'n pot ben alabar Que un fill seu la imatge pia De la Argelia rescatà: Deis seus fets Mare estimada El més noble fou aquest etc.</p> <p>Pecador que cada dia Tens el cor més i més trist Vina vina et diu Maria Jo et duré al meu Jesucrist: Si la gràcia t'han robada Soc l'amparo del pobret etc</p> <p>Sou del trist consoladora Remeiera de tot mal Del romeu genil aurora Dolç refugi del mortal: Quants favors Verge estimada Quants favors ens haveu fet, etc.</p> <p>Guardant-nos de pesta i guerra De pecats i de descults Donant a tota la terra Abundància de fruits: A l'ànima judicada Envieu-la al cel tot dret, etc.</p> <p>Puig que sou nostra Advocada Maria de Natzareth, Siau de tots alabada En la casa de Lloret.</p>
---	--

Vj, L'àngel del Senyor anuncià a Maria. Rj, I va concebre per obra de l'Espírit Sant.

PREGUEM
O Déu, que pel misteri de l'Encarnació del Verb vares consagrar misericòrdiosament la casa de la benaventurada Verge Maria i miraculosament la vareu posar al si de la vostra Església, concediu-nos, que separats de les estades dels pecadors, ens fem dignes de vostra santa casa. Pel mateix Crist Senyor nostre. Amen.

Lletra: tradicional Dibuix: Josep M. Jujol any. (19347)

Imp. Guinart, S.A. Dip. Leg. B-21445-89 ARXIU JUJOL 8

«Goigs a la Mare de Déu de Lloret.»

modalitats de decoració:

- Dibuixos per representar la imatge principal de l'advocació gògística.
- Dibuixos lineals per decorar, dins del full, orles molt originals i amb gran personalitat.
- Dibuixos a tota plana que integren el disseny dels versos i les partitures juntament amb l'advocació cantada i un rerefons afilligranat lleugerament policromat en algun cas.

Entre les imatges que representen els sants lloats, tenim uns *Goigs de sant Jordi, patró del centenari del Centre Excursionista de Catalunya* i uns *Goigs a sant Antoni de Pàdua, patró dels arquitectes i paletes, en el dia de la seva festa*. Dos estils diferents i amb tècniques també diferents.

Pel que fa a les imatges que plasmen les orles que acompanyen alguns goigs, trobem uns *Goigs a la Mare de Déu de Lloret venerada a l'ermita de Renau*, amb dibuixos lineals curiosos i poc habituals en aquest gènere, o el corondell de la *Letrilla de santa Teresa de Jesús*.

25 anys

Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg

Pàgines que m'han corprès

amb Teresa Forcades i Vila

de dilluns a divendres a les 23 h

SEGUIX-NOS

Barcelona 106.6 / Tarragona 100.6 / Girona 103.4 / Lleida 91.5 / Catalunya Central 93.7 / Vic 98.4
Tortosa 90.1 / El Garraf 96.8 / La Cerdanya 104.4 / La Seu d'Urgell 105.0 / Andorra 107.5

GOIGS DE L'ASSUMPCIÓ DE LA MARE DE DÉU

PATRONA DE GUIMERÀ

DIÒCESIS DE TARRAGONA

Comarca d'Urgell

La seva festa el 15 d'agost

*Puix que avui, al vostre altar
aquest poble humil es posa:
Nostres prec, ben amorosa
vulgueu, Maria, escoltar.*

A l'esforç del diví amor
que el vostre cor encenia,
arribà aquell fel·lic dia
que, sens pena ni dolor,
el tribut us féu pagar
a la mort santa i gloriosa.
Nostres...

Reina dels màrtirs divina
és cert deixàreu el cos
en el sepulcre reclus,
més una joia tan fina
no volgué en el món deixar
qui us creava tan formosa.
Nostres...

Per çò dels cors celestials
sou avui obsequiada
i entre llurs càntics pujada
a les mansions divinals,
on us veuen coronar
com a Reina victoriosa.
Nostres...

Tots els benaventurats
en veure la gran finesa
que us fa Déu amb sa grandesa

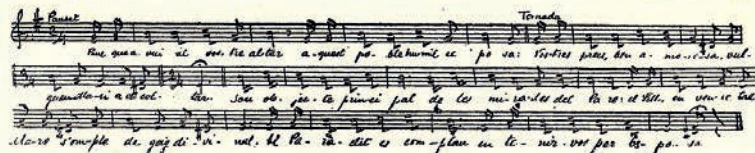
en resten meravellats
i no es cansen de lloar
exaltació tan joiosa.
Nostres...

En un tron molt enlairat
sou en el cel col·locada
i tal potestat donada
us és per la Trinitat
que l'infern fa tremolar
la vostra mà poderosa.
Nostres...

Sou objecte principal
de les mirades del Pare:
el Fill, en veure tal Mare
s'omple de goig divinal:
El Paràclit es complau
en tenir-vos per Esposa.
Nostres...

Aquest poble de Guimerà
per patrona us venera
i si humil a Vos implora
li deu vostra protecció.
No deixeu de vostra mà
en tota hora perillosa.
Nostres...

*Puix us venim a invocar
en vostra imatge preciosa:
Nostres prec, ben amorós,
vulgueu, Maria, escoltar.*

¶ *Preguem per nosaltres, santa Mare de Déu.*

¶ *Perquè siguem dignes de les promeses de Jesucrist.*

PREGUEM

Concediu, Senyor Déu, als vostres servents que disfrutin sempre de salut en l'ànima i en el cos, i per la gloriosa intercessió de la benaurada sempre verge Maria siguin ara alliberats de tristesa i gaudeixin després de l'alegria eterna del Cel. Per Crist Senyor nostre. ¶ Amen.

Lletra: Mn. Fortià Solà, prev.

Música: Mn. Francesc Baldellí, prev.

Dibuix: Josep Ma. Jujol, arquitecte

Impressió VIRGILI - Tarragona

ARXIU JUJOL 16

Any 2001

«Goigs de l'Assumpció de la Mare de Déu, patrona de Guimerà.»

Artista fecund i notable

D'ençà que va acabar la carrera d'Arquitectura (1906), Josep Maria Jujol i Gibert va treballar amb Antoni Gaudí i va col·laborar en les obres de la Pedrera, el parc Güell i la reforma de la catedral de Mallorca, la qual cosa va fer que restés, fins a la mort de l'il·lustre arquitecte el 1926, profundament influït pel seu mestratge. Fou l'artista més qualificat del cercle de col·laboradors que Gaudí va formar al seu taller-escola de la Sagrada Família. Jujol va ser professor de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona. De la seva obra, en destaca l'església del Sagrat Cor a Vistabella, la Torre dels Ous a Sant Joan Despí, la casa Planells a l'avinguda Diagonal de Barcelona o el santuari de la Mare de Déu de Montserrat a Montferri.

Glosada, del mateix estil d'habilitat estilística.

Finalment esmentarem dues decoracions de goigs que impliquen la totalitat del full de paper, com són els bonics *Goigs de sant Sebastià, màrtir, patró de Guimerà*, o els *Goigs de l'Assumpció de la Mare de Déu, patrona de Guimerà*.

També van quedar plasmats en forma de goigs uns dissenys de projectes seus, que daten de l'any 1930 segons la signatura, i que corresponen a un pas processional per als *Goigs de nostre Senyor Jesucrist en el sepulcre venerat a l'església de sant Llorenç de la ciutat de Tarragona*, i l'encantador pedró destinat al camí de la Brufaganya, integrat als *Goigs a llaor del gloriós sant Magí, anacoreta i màrtir*, i que no va arribar a construir-se.

Amics dels Goigs de Barcelona ha volgut sumar-se a aquest centenari amb la publicació d'uns *Goigs a llaor de Josep Maria Jujol i Gibert*, presidits per la fotografia del retaule de Santa Maria de Guimerà, decorat pel nostre arquitecte, que inclou una relació dels disset fulls de la sèrie *Goigs de l'Arxiu Jujol*, anotada al revers.

Montserrat Duran i Albareda, en el seu estudi doctoral *Josep M. Jujol: l'arquitectura amagada* (Meteo-ra, 2003) diu: «Relacionada segurament amb les entitats religioses, Jujol desplega també la faceta de dissenyador de goigs. Les seves constants visites a esglésies i ermites escampades arreu (...) el durien a iniciar una incipient col·lecció de goigs que el seu fill incrementaria.»

Per acabar cal afegir que la seva filla Tecla Jujol va il·lustrar també alguns goigs i que la Biblioteca Pública de Tarragona conserva una col·lecció de 8.000 goigs donada pel seu propietari, Josep M. Jujol, fill de l'arquitecte.

BÀRBARA VIRGIL
Rutes Bíbliques i Expedicions
Culturals Ruth Travel

Hi ha un moment, pel qui fa un pelegrinatge a Terra Santa, que queda imprès en la memòria per tota la vida. La contemplació la tenim des de l'altra banda, des del mont Scopus, o una mica més avall, quan comença el descens des de la Muntanya de les Oliveres, o encara després, des del balcó del *Dominus Flevit*. Intentem distingir les diferents cúpules. Algunes discretes en el color, formant un tot amb els edificis que s'amunteguen des de fa segles. Altres són lluents, llampanants, atraient l'atenció enmig d'un terreny ample i amb arbres, prenent el perfil de la ciutat juntament amb la muralla.

La natura, entre tant edifici simbòlic, envolta i dona acollida a tots, de forma que quan camines pots pensar que és la mateixa natura que va acollir fa centenars i milers d'anys altres pelegrins.

Impressiona la Vall del Cedró. En hebreu *Nahal Qidron*; en àrab, *Wadi al-Joz*. És la vall que es localitza entre Jerusalem i la Muntanya de les Oliveres. A la part inferior de la vall hi ha un riu que li dona el nom, tot i que no flueix tot l'any (al voltant de 9 mesos). La vall de Cedró s'estén en direcció est fins al desert de Judea i la Mar Morta.

Amb els segles la Vall de Cedró es va convertir en un lloc d'enterrament. Durant el període hel·lenístic, al segle I, es van erigir monuments funeraris magnífics que encara

La Vall del Cedró

La Vall del Cedró s'estén des de la part oriental del mur de Jerusalem entre la muntanya del Temple i la de les Oliveres.

es poden apreciar. Des de l'edat mitjana, la tradició religiosa situa tres de les tombes de personatges rellevants de la història a la vall: Absalom, fill del rei David; Jaume, el parent de Jesús i primer bisbe de Jerusalem, i Zacaries, pare de Joan

Baptista. També va ser en aquest lloc, a la Vall del Cedró i a altres indrets al voltant de Jerusalem on, a partir de sant Eutimi, el desert comença a florir. Cada *wadi* veu néixer i créixer el seu monestir, la seva llaura o el seu cenobi. Aquest moment lluminós, iniciat per Eutimi, arriba a la seva maduresa amb els famosos sant Teodosi i, especialment, amb sant Sabas, el qual es va instal·lar en una gruta inaccessible de *Wadi Siloam* a la Vall del Cedró i fins avui es pot visitar el lloc on les cúpules destaquen enmig d'un paisatge desèrtic.

Amb els segles la Vall de Cedró es va convertir en un lloc d'enterrament

Club⁺amics

ROMIATGE A MONTSERRAT I RECÉS

28 de setembre del 2019

Amics i seguidors de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel

Acompanyats pel bisbe TONI VADELL I MN. JAUME AYMAR

Volem compartir amb vosaltres, un any més, el romiatge a Montserrat. Aquest any farem el recés al monestir de Sant Benet i després ens desplaçarem a dinar a Montserrat, on disposarem lliurement de temps per passejar, visitar la basilica i el museu fins a l'hora de marxar.

Contacte M. Papiol / Tel. 934 092 700 / info@clubmes.cat / www.clubmes.cat

POSTALS DE L'ALGUER

**JOAN PALLARÈS-
PERSONAT**

Historiador

jpallarespersonat@gmail.com

L'església del Carme

L'església de la Mare de Déu del Carme és el testimoni del que resta de l'antic convent, fundat per dos frares carmelitans catalans, Briòs i Brunachó. Segons consta en un document de 12 de desembre del 1644, reberen el llegat de diversos algueresos, entre ells 10.000 lires aportades per Joan Baptista Amat, marquès de Villarios, amb les quals van poder adquirir tres cases adjacents. Els Amat, marquesos de Villarios i comtes de Bornova, eren una poderosa família catalana arribada a Sardenya que en començar el segle XVI serien virreis interins de Sardenya i governadors.

L'església encara existeix, però el convent va ser destruït en un incendi l'any 1889. Té teulada de dos aiguavessos i façana sòbria, encarada a mar, a l'est, amb dues finestres en alçada, timpà i campanar d'espada formant tres arcs, tot i que només té dues campanes.

Una escala de cinc graons porta a una porta de ferro que tanca un petit atri d'entrada. Una segona porta amb uns graons condu-

eix a l'interior, que és d'una sola nau, volta de canó, absis rectangular i tres capelles laterals a cada banda, amb volta de creueria. De les capelles, en destaca la dedicada a la Mare de Déu dels Desemparats, que era la capella dels genovesos, per això té un escut de pedra de la República de Ligúria, però va ser el 1963 quan hi va ser col·locada la patrona de València, i per això hi veiem unes rajoles valencianes que la decoren.

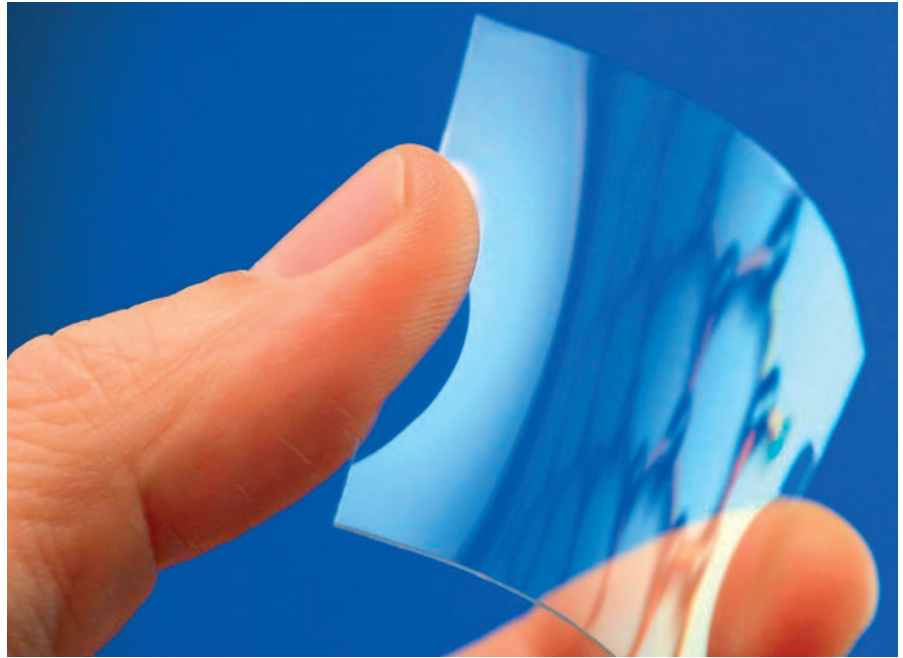
A l'absis hi ha el retaule major de fusta tallada, policromada, realitzat pel Mestre de Sàsser a finals del XVII i inicis del XVIII. El presbiteri queda elevat per dos graons més en una balustrada de marbre, amb l'altar amb baix relleu de la Mare de Déu amb l'Infant Jesús als braços.

A l'Alguer la Mare de Déu del Carme també té advocació marinera, l'antiga ciutat estava envoltada de mar, molts algueresos eren navegants i pescadors. Avui el terme municipal té més de 70 quilòmetres de costa, bona part de la qual és d'una bellesa incomparable.

Façana de l'església del Carme.

El grafè és transparent, flexible i molt resistent.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

És el grafè un material del futur?

Suposo que ja sabeu que l'element carboni es pot presentar de diverses maneres segons agrupi els seus àtoms. Formes al·lotròpiques, en diuen els químics. La forma més habitual de presentar-se és la de grafit, que és la que ens serveix de mina per a un llapis. N'és el seu color negrós, com hom sap. Però també pot presentar-se en forma de diamant, molt diferent del grafit, ja que és transparent i ocupa el lloc més alt a l'escala de duresa. Qui ho diria!, grafit i diamant són el mateix, només es diferencien en la manera com s'han agrupat els àtoms que els componen: o bé cristal·litzats en el sistema hexagonal (grafit) o bé en el regular (diamant). Ara bé, ara s'ha vist que encara hi ha una altra forma al·lotròpica d'aquest element: el grafè (cast. *grafeno*). És un al·lotrop del carboni amb una estructura laminar plana d'un sol àtom de gruix. S'hi enllacen els àtoms amb tres connexions fent com un enllosat de peces hexagonals amb cada vèrtex un àtom, semblant al perfil d'un rusc d'abelles.

Ara bé, com que el carboni té valència 4, que vol dir que cada àtom posseeix 4 electrons a l'última capa per fer la unió química, resulta que n'hi sobra un, cosa que li dona una gran capacitat de conduir l'electricitat i la calor. A més, aquest material té les qualitats de ser transparent, flexible, impermeable i extraordinàriament resistent. És també cinc vegades més lleuger que l'alumini i més de 200 vegades més resistent i dur que l'acer. Aquestes qualitats

han fet que se l'anomeni «material del futur». I quan es descobrí, aquest material tan interessant? De fet, el seu nom anglès (*graphene*) s'introduí ja el 1987 per indicar les capes que constitueixen el grafit, però fins al 2004 no se n'obtingué la primera mostra; i hi hagué dos físics russos, Andrey Gueim i Konstantin Novosiólov, que n'estudiaren les propietats i obtingueren el premi Nobel de Física el 2010. A continuació es van començar de trobar-hi aplicacions a la informàtica, a l'electrònica (substituint el silici amb gran avantatge) i fins i tot a la medicina (per a malalts de ronyó). Però la dificultat per fer-ho en gran escala és el cost de la seva obtenció. Costa molt obtenir-lo del grafit, separant-ne les capes. Un mètode que ara s'ha ideat és el netejador ultrasònic, que no podem explicar aquí. Cal dir aquí que la Unió Europea s'ha interessat pel grafè i el 2013 ha destinat 10.000 milions d'euros en 10 anys per a la seva investigació.

Com a última notícia podem dir el que se cita a la revista *Science*, que diu que científics de l'Institut de Nanociència i Nanotecnologia de Catalunya, amb investigadors bascos i gallecs, han aconseguit desenvolupar un nou material porós i semiconductor que multiplica les possibilitats del grafè en les aplicacions a sensors, biomedicina i medi ambient. Que Déu faci que aquest nou material pugui obtenir-se més fàcilment i serveixi cada vegada més per al bé de tota la humanitat!

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA
Arxiver dels Caputxins

Quan l'home començà a domesticar les abelles, ja en l'edat de pedra, els procurà un habitatge artificial que anomenem rusc o arna i, també, buc o casera. En alguns textos hom s'hi refereix com a «cases d'abelles» o «cases de mel». A Catalunya, tradicionalment, les arnes o ruscos eren fets de suro, especialment els que trobem a les comarques gironines; i també de canya o vímets, que són els més freqüents a les comarques de Lleida i Tarragona, construïts amb una forma cilíndrica i disposats, horitzontalment o verticalment, segons les característiques de l'arner.

Els ruscos gironins eren fets, doncs, amb una llesca de suro enrotllada i tapada per dos fonells o rotllanes, també de suro o bé de fusta, per tal de facilitar l'acció de destapar el rusc per la part superior i, així, evitar molèsties innecessàries a les abelles. La mateixa paraula *rusc* deriva de *rusca* o llesca de suro, a diferència dels ruscos moderns, que consisteixen en unes caixes de fusta amb el sostre llevadís i amb uns marcs mòbils on les abelles hi construeixen les bresques. A les arnes moder-

nes, a la part baixa, hi ha una entrada i una sortida anomenada «piquera» o «trescador» i, alhora, compten amb unes obertures de ventilació situades a la part alta tapades amb una tela metàl·lica.

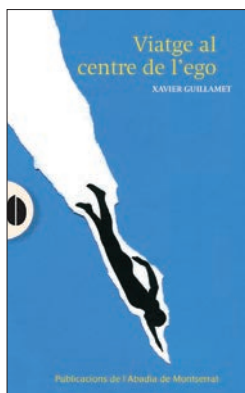
La tradició abellera hispana posseeix valuosos tractats específics d'apicultura que es remunten al segle XVI, principalment l'obra de Luis Méndez de Torres, editada l'any 1586 a la població d'Alcalá de Henares. A més, tenim també nombrosos escrits apícoles posteriors, com ara el tractat que escriví Jaime Gil, estampat a Saragossa l'any 1621, i són particularment remarcables els tractats d'apicultura d'Alonso de Frías (1787); d'Isidro Enguita (1788); el *Arte nuevo de aumentar Colmenas* de Francisco Moreno (1747) i que, posteriorment, fou reeditat per Diego de Torres (1761); el *Nuevo plan de colmenas* de José Antonio Sampil (1798), entre molts altres escrits apícoles. A l'article vinent us vull parlar, si Déu ho vol, dels escrits apícoles de fra Miquel Agustí, el famós «Prior del Temple».

TRADICIONS APÍCOLES

Les arnes o cases d'abelles

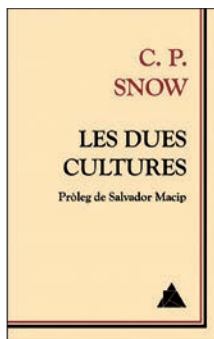

Arnes tradicionals de suro.

XAVIER GUILLAMET

Viatge al centre de l'ego
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2019, 136 pàg.

El protagonista, l'Emili, empès per les circumstàncies vitals, decideix emprendre un camí de recerca interior. Aquest primer text d'una trilogia es converteix en un mirall on veurem reflectida la nostra pròpia vida. Ens conduirà a un viatge interior per reflexionar sobre qui som i com som, o per descobrir les raons del tossut conflicte humà que gira entorn de la nostra existència. Conflicte que només vencerem quan emani pau del nostre cor i irradiem amor des de la nostra mirada.

C. P. SNOW

Les dues cultures
Àtic dels llibres, 2018, 152 pàg

Aquesta és la importantíssima conferència de l'escriptor Charles Percy Snow sobre el divorci entre les «dues cultures», la ciència i els intel·lectuals de la literatura, que és tan vigent avui com ho era l'any 1959. Els científics no escriuen per al públic general, i els professors d'humanitats ignoren la segona llei de la termodinàmica. Aquest llibre va ser el començament d'un debat sobre la noció del que ha de ser una educació liberal, capaç de fer-nos avançar de la barbàrie a la civilització, i que segueix ben viu avui en dia.

BERNHARD MEUSER i NILS BAER

Youcat. Llibre de catequesi per a la Confirmació
Claret, 2018, 111 pàg.

Imagina't que vols córrer una marató. És impossible sense entrenar-se. Almenys un any abans has de començar a córrer. Un bon dia arriba la cursa. A altres els falta l'alè, però tu tens clarament unes reserves infinites i estàs en els primers llocs. Una cosa semblant passa amb el curs de catequesi de Confirmació al qual t'has apuntat. També aquí cal començar almenys un any abans per a estar realment en ple rendiment en un tema tan important. Aquest llibre és el teu entrenador personal i t'acompanya fins al dia de la teva Confirmació.

EL DIA ABANS

Sorj Chalandon
Edicions de 1984, 2019, 320 pàg.

En Michel volia ser miner com el seu germà gran, fins que l'any 1974 en Jojo va morir a l'explosió del pou de Saint-Amé, a la mina de Liévin-Lens, juntament amb quaranta-dos companys més. Quaranta anys més tard, en Michel vol que es faci justícia. Amb una prosa carnal i cisellada i l'emoció a flor de pell, Sorj Chalandon s'endinsa en el món d'aquells quaranta-dos miners morts a les profunditats de la terra.

LLUÍS DUCH

Sortida del laberint. Una trajectòria intel·lectual
Fragmenta Editorial, 2018, 210 pàg.

En l'enorme varietat de cultures i formes de vida, tota existència humana és un intent, una aposta per sortir del laberint que és la mateixa vida. D'una manera molt semblant al que s'esdevé amb el mite del paradís retrobat, l'engany suprem que amaga el laberint de tota existència humana és la creació d'un fals autoconvenciment segons el qual un ja n'ha sortit. *In statu viæ*, però, la sortida veritable i real del laberint que és sempre la nostra existència concreta no deixa de ser mai un interrogant amb noves preguntes.

D. H. LAWRENCE

L'home que va morir
Angle Editorial, 2018, 120 pàg.

De bon matí un gall canta i desperta un home que havia mort. Esgotat, trasbalsat, vacil·lant, torna a la vida en un món que no reconeix: és el món dels sentits, el món dels homes mortals. Inspirant-se en la resurrecció de Jesucrist, Lawrence va escriure una extraordinària narració, de profundes ressonàncies, que Josep Palau i Fabre havia llegit i «li havia produït un gran efecte, per la qualitat del text i perquè s'identificava amb el personatge de l'home mort. *L'home que va morir* podria ser un evangeli alternatiu per a tots aquells que creuen que es pot tornar a començar».

CRÍTICA DE TEATRO

ANDREU SOTORRA
andreu.sotorra@gmail.com

Un trencaclosques de petites obres

Ever Blanchet, dramaturg i director uruguaià nascut a Montevideo i establert a Barcelona des del 1978, sempre s'ha distingit per la seva capacitat com a autor de comèdies que exploren les relacions personals. Fa disset anys va estrenar *Separacions* al Versus Teatre, una obra que la companyia Apunta Teatre, que gestiona actualment la programació d'aquesta sala, va repescar la temporada passada i que ara l'ha represa com a una de les escasses ofertes teatrals d'estiu. Només tres teatres tenen obert heroicament tot el mes d'agost a Barcelona: Versus Glòries, Teatre Gaudí Barcelona i El Maldà.

A *Separacions*, Ever Blanchet parla, és clar, de les separacions de parella, però sempre des d'una òptica interna. L'obra manté un fil argumental que lliga les prop de dues hores

d'espectacle a través del protagonisme d'una de les parelles. Al seu voltant, amb els seus alts i baixos sentimentals, els altres quatre intèrprets es reproduïen, es multipliquen, creïen, es desfan i desapareixen. Per tant, *Separacions* és una obra feta amb vocació de collage on totes les peces han d'encaixar per acabar configurant el conjunt.

En el moment que es qualifica *Separacions* com a comèdia, cal advertir, però, que no és una comèdia convencional, malgrat les típiques entrades i sortides per fer el canvi de parella, una jugada que ja s'insinua des del primer moment amb un ball. Però *Separacions* sobrepassa el límit de comèdia perquè és molt més: reflecteix la vulnerabilitat de la societat contemporània, centrada en la generació dels que surten dels trenta i entren als quaranta.

I el principal mèrit de l'obra, a banda del text —que té tota la pintura de guió per l'estructura d'escenes curtes i algunes gairebé amb petits gags—, és la caracterització canviant que durant tota la trama fan els intèrprets. Personatges, caràcters, vestuari, situació i ambient els obliga a fer un trencaclosques de moltes petites obres dins d'una mateixa obra. I el resultat és el pas de la comèdia a la tragicomèdia. *Separacions* és un retrat de personatges de ficció que els espectadors veuran de seguida com a personatges de la realitat quotidiana.

L'autor Ever Blanchet explora en clau de comèdia setze personatges i vuit formes de vida marcades per la separació.

© Apunta Teatre

AMB BON HUMOR

«SEPARACIONS»,
d'Ever Blanchet
INTÈRPRETS: Eva de Luis,
Rafaela Rivas, Carla Ricart,
Christian Cánovas, Óscar Jarque
i Raül Tortosa
DIRECCIÓ: Pere Anglas
Sala Versus Glòries, Barcelona.
Fins a l'1 de setembre

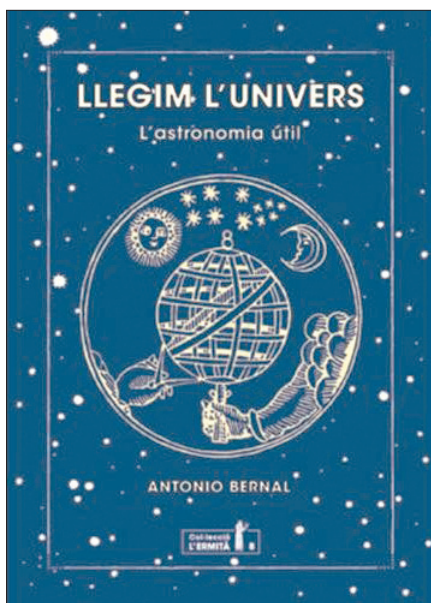
CRÍTICA LITERÀRIA

FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Endinsar-se en el món de l'astronomia

ANTONIO BERNAL*Llegim l'univers. L'astronomia útil*
Edicions Morera, 2019, 76 pàg.

És un llibret que es fa llegir. L'ha publicat Edicions Morera (la que publica cada any el *Calendari de l'Ermità*) dins d'una sèrie que es va iniciar el 2015 amb el nom de Col·lecció de l'Ermità. N'és el que té el número 8. El volum número 7 va ser *El llibre de la mel*, de fra Valentí Serra, que també vam comentar en aquesta secció de «Crítica literària».

L'autor del present llibre és el colombià Antonio Bernal, que és un enginyer que ha acabat dedicant-se a l'astronomia. Ha escrit ja uns quants llibres de divulgació astronòmica i, després de més de trenta anys de fer-ho al seu país natal, Colòmbia, ara ho fa residint a casa nostra com a divulgador científic de l'Observatori Fabra de Barcelona, a més d'altres activitats.

Aquesta última publicació, *Llegim l'univers. L'astronomia útil*, és ben bé el que suggereix el títol que hi ha posat. És que pot ser útil l'astronomia? Doncs sí! Si considerem útil tot allò que ens ajudi a tenir més comprensió del que som i d'on vivim. El llibret està redactat amb aquesta intenció: donar a conèixer allò que és bo de saber en aquest camp de les lleis de la natura que regulen les nostres jornades i els canvis de les estacions, i també ens posa al dia de les últimes descobertes que la ciència ha pogut realitzar en ordre a un millor coneixement de l'univers. Tot està redactat en un llenguatge senzill i entenedor. S'ha publicat en forma d'un sol quadern, no lligat com un llibre. Les seves pàgines es poden llegir amb facilitat.

El que s'hi exposa és molt senzill. Després d'un breu resum històric, ve l'exposició de com es compon el calendari amb l'explicació de les estacions, i també dels eclipsis. A continuació s'hi narra la conquesta de l'espai que l'home ha realitzat últimament i les perspectives que se'n tenen i finalment s'exposa el que fins ara hem descobert del nostre sistema solar.

L'editor, Norbert Tomàs Bilbeny, en el pròleg que ha escrit per encapçalar el llibret, ens diu que espera que esperoni molts lectors a introduir-se en el món de l'astronomia i els serveixi per descobrir, entendre i gaudir millor del cel i de l'univers. I nosaltres hi direm que això és el que pot obtenir-ne un lector interessat en la matèria.

RAUXA

La inexplicable bellesa

Per a la biologia la bellesa sempre amaga una raó; si una planta fa flors boniques, això tan sols s'explica per la finalitat d'atreure els insectes, que d'aquesta manera la pol·linitzen i faciliten que la planta es pugui reproduir. Des d'aquesta perspectiva, tot allò del món que ens sembla bell respon, encara que sigui indirectament, a alguna estratègia de supervivència, a un interès. En aquesta mecànica la bellesa en darrer terme no coneix la gratuïtat perquè sempre espera alguna cosa a canvi.

Qui s'hagi aturat una sola vegada davant d'una flor insignificant a la vora d'un camí polsegós, sap que la bellesa existeix per ella mateixa. No és que el caminant desconegui les lleis de la natura, però sap per experiència que l'existència del món és massa admirable i aclaparadora per deixar-se reduir a un procés biològic. Quan en una conversa dos amics han arribat a entreveure's recíprocament l'ànima de l'un i de l'altre, no hi ha mecànica que ho pugui explicar sense destrossar-ho. La bellesa ignora qualsevol estratègia, no té cap altra raó de ser que desplegar-se amb tota la seva esplendor i lliurar-se tota ella, encara que no sigui corresposta per ningú. Malgrat el caràcter tràgic de l'existència, malgrat el poder real del mal i de la mort sobre nosaltres, la vida que ens ha estat donada és bella. Aquesta bellesa no és el resultat de cap egoisme, sinó el fruit de l'amor més pur.

EDUARD BRUFÀU

Agenda

Internet

BÍBLIA

La Bíblia de la Conferència Episcopal Espanyola ja està disponible a internet: www.conferenciaepiscopal.es/Biblia.

Altres bisbats

TORRECIUTAT

El **divendres 23 d'agost**, a les 19.00, cicle internacional d'orgue amb Maite Aranzabal i José Menéndez (www.torreciudad.org).

Barcelona

PEDRALBES

El **diumenge 25 d'agost**, a les 11.30, visita comentada *El monestir medieval i la capella de Sant Miquel* al monestir de Pedralbes de Barcelona.

Girona

APOSTOLAT DE L'ORACIÓ

El **dilluns 19 d'agost**, a les 17.00, hora santa i recés de l'Apostolat de l'Oració al temple del Sagrat Cor de Girona.

SANT BERNAT

El **dimarts 20 d'agost**, a les 19.30, festa de Sant Bernat a la capella que el sant té a Olot: rosari, missa i cant dels goigs.

BLANES

El **dimecres 21 d'agost**, a les 20.00, concert a la plaça de l'església de Santa Maria de Blanes amb la Banda del Col·legi Santa Maria de Blanes.

P. JOAN BONAL

El **divendres 23 d'agost**, celebració del 250è aniversari del naixement del P. Joan Bonal (fundador de les Germanes de la Caritat de Santa Anna): a les 19.30, homenatge a La Societat de Terrades; el **dissabte 24**, a les 12.00, missa d'acció de gràcies a l'església parroquial de Terrades.

Sant Feliu de Llobregat

FESTIVAL INTERNACIONAL OR-

GUE DE MONTSERRAT

El **dissabte 24 d'agost**, a les 21.00, concert de Monica Melcova i Juan Manuel Gómez a la basílica de Santa Maria de Montserrat.

Tarragona

CONCERT

El **dimarts 20 d'agost**, a les 22.00, concert d'orgue de Fernando Artime a la parròquia de Sant Pere Apòstol de Torredembarra.

ESCALADEI

El **dijous 22 d'agost**, a les 19.30, visita guiada *Reflexions d'un pare cartoixà al Montsant* a la Cartoixa d'Escaladei (reserves: tel. 977 638 329).

Urgell

FESTIVAL D'ORGUE DE LES VALLS D'ANDORRA

El **dilluns 19 d'agost**, a les 21.30, concert *Poètiques del barroc en l'actualitat* amb Gabriele Pezone (orgue) i Valentin Kovalev (saxofon) a la parròquia de Sant Esteve d'Andorra la Vella.

MÚSICA ANTIGA

El **divendres 23 d'agost**, a les 21.00, Festival de Música Antiga dels Pirineus amb *Vespres d'Arnadí Bach en concert* al Seminari de la Seu d'Urgell.

Vic

COVA DE MANRESA

Del **dimecres 21 d'agost al divendres 30**, exercicis amb Toni Català, s.j. (tel. 938 720 422).

SANT BARTOMEU

El **dissabte 24 d'agost**, a les 11.00, ofici solemne en honor de Sant Bartomeu a l'església parroquial de Sant Fruitós de Balenyà.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè polítics, científics i economistes treballin plegats per la protecció de mars i oceans

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la

Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcrist

 catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Josep M. Blanquet, Esther Borrego, Agustí Borrell, Agustí Codinach, Jaume Gabarró, Antonio Gil, Joan Guiteras, Duván H. López, Joan A. Mateo, Juan Mayol, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Xavier Parés, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Gemma Segura, Lluís Serra, Valentí Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Nora Vela, Bàrbara Virgil, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014

BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

MAC

Lorena Iglesias participa al programa Estiu Solidari de Proide

«S'agraeix la gran acollida de les comunitats locals»

La Fundació Proide (Promoció i Desenvolupament), una ONG nascuda en el si de les escoles de La Salle Catalunya, treballa per la justícia social a través de l'educació de qualitat per a tothom. Lorena Iglesias, que és mestra, viatja aquest agost a Madagascar dins del programa Estiu Solidari de Proide. «Una experiència de presa de consciència, de reflexió i de creixement personal —afirma— cap a un compromís per la solidaritat i la justícia global.»

Aquest estiu marxés com a voluntària a Madagascar.

Durant les tres setmanes ens acolliran les germanes guadalupanes, que fa temps que lideren el projecte. Estarem a Mamoeramanjaka, poble de la província d'Itasy, a l'oest de la capital. La nostra primera tasca serà compartir amb elles moments de dubtes, preguntes i accions a fer. La segona consistirà a pintar i posar a punt diferents aules de l'escola (arribem en període de vacances) amb la col·laboració d'altres membres de la comunitat. I la tercera serà crear un espai diari a les tardes, on tots els infants i joves del poble puguin venir a gaudir d'unes hores de jocs, tallers i danses.

Fa dos anys vas anar al Perú.

Sí, va ser el meu primer projecte de cooperació internacional. L'expe-

riència va superar les meves expectatives! Gran part del projecte el vam fer a l'escola Signos de Fe, situada al barri de Manos de Dios, al districte de San Juan de Lurigancho, al nord-est de Lima. En aquest barri, la majoria dels habitatges són barraques. Soc mestra i tenia moltes ganes de poder compartir experiències i mètodes educatius amb l'equip docent de l'escola, conèixer el dia a dia a les aules... Als matins fèiem reforç a les mestres dins de l'aula; a la tarda vam posar en marxa la ludoteca escolar, dinamitzàvem tallers... Les claus de la nostra satisfacció va ser l'enorme acollida per part dels joves i mestres de l'escola i veure que tot el que havien fet els voluntaris d'altres anys havia tingut conseqüències positives i que la nostra tasca allà tindria continuïtat.

Què t'aporta tota aquesta experiència?

Crec que la millor forma de conèixer-nos, viure i créixer és a través del contacte humà, de l'intercanvi d'experiències, formes de fer, cultures... Participar en aquest tipus de projectes et fa mirar amb uns altres ulls, a canviar la perspectiva i observar de manera diferent. Et fa sentir que hi ha un llenguatge universal que no està basat en paraules, sinó en somriures, mirades, gestos... que t'ajuden a comunicar-te millor que les pròpies paraules. El que m'agrada més és la sensació de creixement personal gràcies a trobar-te en situacions noves i com hi fas front.

La germanor és essencial.

I tant! Com a voluntària s'agraeix immensament la gran acollida de les comunitats locals. Sempre amb esperit integrador i fent-nos partícips del dia a dia, ens fan viure la realitat de l'entorn i ens acompanyen en diferents descobertes. L'actitud oberta i les ganes de compartir amb la comunitat acollidora són vitals.

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

Contacte
Tel. 934 092 700
info@clubmes.cat
www.clubmes.cat

DEL 26 AL 31 D'AGOST

LONDRES

i els Highlands d' Anglaterra

DEL 4 AL 12 DE SETEMBRE

ESLOVENIA i TRIESTE

DEL 18 AL 25 DE SETEMBRE

Pelegrinatge A ARMÈNIA

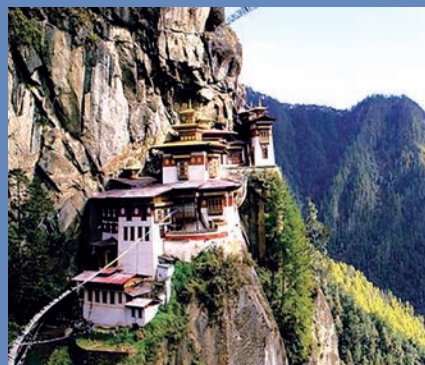
DEL 13 AL 24 D'OCTUBRE

JAPÓ

Un viatge de la tradició
a la modernitat

DEL 16 AL 25 D'OCTUBRE

NEPAL I BUTAN

Regnes de l'Himàlaia

DEL 29 DE NOVEMBRE
AL 4 DE DESEMBRE

NOVA YORK

Llums de Nadal

DESEMBRE

PESSEBRES DELS ABRUÇOS

DESEMBRE

CAP D'ANY A EGIPTE

